VAASAN HALLINTO-OIKEUS **PÄÄTÖS** 1312/2026

20.10.2026

Dnro 880/03.04.04.04.19/2025

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja [redacted]

Luvan hakija Prysmian Group Finland Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 28.5.2025 nro 170/2025 (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto)

Aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristöluvan Prysmian Group Finland Oy:n Kirkkonummen kaapelitehtaan toiminnan olennaiselle muuttamiselle. Lupa koskee kaapelitehtaan toimintaa, kun lyijyä käytetään enintään 30 000 tonnia vuodessa. Ympäristölupa nro 359/2019 on tarkistettu myös koko toiminnan osalta vastaamaan toimialan (SF BREF, takomot ja valimot) parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) vaatimuksia.

Aluehallintovirasto on muuttanut lupamääräyksiä 1, 2, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 21 ja 24, poistanut lupamääräykset 4, 5 ja 7 ja lisännyt lupamääräykset 8a, 9a, 13b ja 25.

Aluehallintovirasto on myöntänyt luvan saajalle oikeuden aloittaa hakemuksen mukaisen toiminnan lupapäätöksen mukaisia lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta, ja tähän liittyen antanut vakuutta koskevan määräyksen.

Valituksenalaisen päätöksen muutetut lupamääräykset 10 ja 14 kuuluvat seuraavasti.

10. Toiminnasta aiheutuva melu, ml. puujätteen haketus, yhdessä alumiinituotteita valmistavan tehtaan (Oy Lival Ab) ja tehdasalueen energiantuotantolaitoksen (Adven Oy) toimintojen kanssa ei saa ylittää lähimmissä melulle alttiissa kohteissa päivällä (klo 7–22) ekvivalenttimelutasoa 55 dB (LAeq) eikä yöllä (klo 22–07) ekvivalenttimelutasoa 50 dB (LAeq). Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai

kapeakaistaista, mittaustulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista sallittuun melutasoon.

Edellä asetettuja raja-arvoja katsotaan noudatetun, jos melumittauksissa tai -mallinnuksissa saadut tulokset eivät ylitä raja-arvoja ottaen huomioon käytetyn menetelmän epävarmuus.

Melua on hallittava suunnitelmallisesti ja kaikessa toiminnassa on huomioitava tavoite vähentää melua. Toiminnalle on laadittava melumallinnuksen havaintoihin perustuva meluntorjuntasuunnitelma, joka on pidettävä ajantasaisena ja päivitettävä vähintään viiden vuoden välein alkaen hakemuksen mukaisen toiminnan ensimmäisestä toimintavuodesta. Suunnitelma tulee toimittaa pyynnöstä valvontaviranomaiselle.

14. Toiminnanharjoittajan on laadittava vuoden kuluessa hakemuksen mukaisen toiminnan alkamisesta yksin tai yhdessä teollisuusalueen muiden toiminnanharjoittajien kanssa melun leviämismallinnus, jonka tulokset varmistetaan mittauksin. Mallinnuksen on perustuttava ajantasaisiin melupäästölähteiden äänitehotasomittauksiin (LWA, dB) ja siinä tulee huomioida kaapelinlastauksesta ja puujätteen haketuksesta aiheutuva melu sekä teollisuusalueen yhteismelu. Ympäristömelumittauksia on tehtävä ainakin ensimmäisen melumallinnuksen päivittämisen yhteydessä myös Marseuddenissa asuinkiinteistöjen piha-alueella tilanteessa, jossa kaapelin lastaus lastauslaiturilla on käynnissä. Suunnitelma mallinnuksen ja mittausten toteuttamisesta on esitettävä valvontaviranomaiselle kuukautta ennen.

Leviämismallinnus on pidettävä ajantasaisena päivittämällä se meluun vaikuttavien merkittävien muutosten yhteydessä, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

Mallinnuksen tulokset on esitettävä karttapohjalla erikseen yöajan ja päiväajan melun osalta siten, että niistä on selkeästi luettavissa meluvyöhykkeet ja asuinrakennusten sijoittuminen vyöhykkeille. Raportissa on otettava kantaa melun raja-arvojen noudattamiseen.

Äänitehotaso- ja ympäristömelumittausten sekä mallinnuksien raportit on toimitettava valvontaviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kahden kuukauden kuluessa mallinnuksen ja ympäristömelumittausten toteuttamisesta.

Raporteissa on esitettävä selvityksen tulokset, arvio melun erityispiirteistä, tuloksien vertailu voimassa oleviin raja-arvoihin, käytetyt menetelmät sekä arvio tulosten edustavuudesta ja luotettavuudesta. Jos raja-arvot ylittyvät, on myös esitettävä toimenpiteet melutasojen vähentämiseksi.

Perustelut

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään valituksenalaisesta päätöksestä tarkemmin ilmenevällä tavalla.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittaja on vaatinut ympäristöluvan ja toiminnan aloittamisluvan kumoamista lainvastaisina ja asian palauttamista lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Valitusoikeus

Valittaja on asiassa asianosainen, sillä hän asuu ja omistaa kiinteistön nro [redacted], joka rajautuu suoraan hankealueeseen kuuluvaan kiinteistöön. Valittajalle on annettu asianosaisena tilaisuus jättää muistutus lupahakemuksesta. YVA-lain 34 §:n toisen momentin mukaan se, jolla muutoin on oikeus hakea lupapäätökseen muutosta valittamalla, voi valituksessaan vedota siihen, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ole suoritettu tai se on suoritettu olennaisilta osiltaan puutteellisesti.

Taustaa

Uutta ympäristölupaa haetaan johtuen tehtaan toiminnan merkittävästä laajentamisesta, jonka seurauksena tehtaan tuotanto lisääntyy noin kolminkertaiseksi ja tehdasalue laajenee fyysisesti merkittävästi. Lupapäätöksen mukaan kaapeleiden vuosittainen tuotantomäärä on ollut viime vuosina noin 40 000–48 000 tonnia. Tuotantomäärä tulee kasvamaan toiminnan muutosten myötä noin 120 000 tonniin vuodessa.

Tuotantomäärien kasvu koskee merikaapelia. Valmiit merikaapelit lastataan tehtailta lastauslaiturin kautta laivoihin, joten lastaaminen tulee lisääntymään tuotantomäärän kasvua vastaavasti.

Päätöksessä tuodaan ilmi, että tuotantomäärien kasvaminen lisää melupäästöjä muun muassa alusten lastausten vuoksi. Hakemuksessa kuvataan lastauslaiturin käytön lisääntymistä seuraavasti: Tehtaalla on lastausta varten katettu ponttonisilta/-laituri. Alukset kiinnittyvät kiinteään ankkurointikenttään lastausta varten. Pienen aluksen lastaus kestää 1–3 vuorokautta, isomman 1–2 viikkoa. Aluskäyntien määrä kasvaa merikaapelin valmistuksen lisääntymisen johdosta. Aluskäyntejä on keskimäärin 1–2 kuukaudessa. Vuonna 2024 aluskäyntejä on ollut seitsemän. Toiminnan laajentuessa lastauksia tulee olemaan vuosittain noin 12–18.

Prysmian Group Finland Oy (Prysmian) toteutti vuonna 2022 tehtaan edessä olevalle merialueelle vesilain mukaisen ruoppaushankkeen, jossa aluetta syvennettiin 8,5 metriin 5,5 metristä. Syväyksen lisääminen mahdollistaa lastauksen aiempaa suurempiin aluksiin, mikä lisää myös lastausten kestoa. Näin ollen lastaukseen käytettävä aika tulee lisääntymään aluskäyntejä enemmän.

Tehdas on toiminut pitkään, mutta viime aikoina tehtaan toimintaa on laajennettu merkittävästi. Tehtaan toiminta on muuttunut niin, että tehtaalla tuotetaan enenevästi merikaapelia, joka lastataan lastauslaiturista suoraan

laivoihin. Tehdas on rakentanut nykyisen lastaamiseen tarkoitetun pysyvän laiturin hiljattain. Laiturin rakentamiselle ei ole haettu esimerkiksi toimenpidelupaa, vaikka Kirkkonummen rakennusjärjestys edellyttää toimenpidelupaa kaikille yli 15 metriä pitkille vesirajalaitteille, kuten mökkilaitureille. Nykyinen lastauslaituri on pysyvä ja noin 400 metriä pitkä. Kaavassa alueelle ei ole merkitty satamaa, eikä alueen kaavamääräys salli lastaustoimintaa.

Lisäksi muutosta ympäristölupaan haetaan direktiivilaitoksen toimintaa koskevien BAT-päätelmien vuoksi ja lyijyn käyttömäärän kolminkertaistumiseen 10 000 tonnista 30 000 tonniin vuodessa. Ympäristölupahakemuksessa tulee ilmi myös se, että tehdasalue tulee laajenemaan fyysisesti laajoille uusille alueille, jotka ovat tällä hetkellä metsää. Osalla laajenemisalueesta on asemakaavamerkintänä pl eli luonnontilassa säilytettävä rakennuspaikan osa.

Ympäristövaikutusten arviointi

Hankkeesta ei ole suoritettu ympäristövaikutusten arviointia, vaikka hanke on YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 f mukainen hanke (pääosin kauppamerenkulun käyttöön rakennettavat meriväylät, satamat, lastaus- tai purkulaiturit kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille.) Liitteen mukaisissa hankkeissa ympäristövaikutusten arviointimenettely on pakollista ja lupaa tai aloittamislupaa ei saa myöntää ennen arviointia.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on YVA-menettelyn tarvetarkastelusta antamassaan lausunnossa todennut, että tehtaan toiminnan muutoksesta tulee tehdä YVA-lain 13 §:n mukainen päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Lausunnon mukaan laitoksen kapasiteetti kasvaa huomattavasti ja toiminta laajenee myös uudelle laajalle alueelle, mikä saattaa lisätä hankkeen kokonaisvaikutuksia ympäristöön. Myös olemassa olevan lastauslaiturin mahdollinen YVA-menettelyn tarve tullaan käsittelemään osana tätä päätöstä.

ELY-keskus on 11.3.2025 antamassaan uudessa lausunnossa katsonut aikaisemmasta poiketen, että YVA-menettely ei ole tarpeen. Lastauslaiturin osalta ELY-keskus on tuonut lausunnossaan esille, että laituri on YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 f mukainen YVA-menettelyä edellyttävä hanke ja, että kaapelitehtaan toimintaan kuuluvan lastauslaiturin ympäristövaikutuksia ei ole aiemmin arvioitu YVA-menettelyssä eikä siihen liittyen ole tehty päätöstä YVA-menettelyn tarpeesta yksittäistapauksessa. ELY-keskus on todennut, että: ”Koska Pikkalan kaapelitehtaan lastauslaituri kuuluu toimintaan, jolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2019, eikä laiturin toimintaan tai rakenteisiin ole ympäristöluvan muutoshakemuksessa esitetty tästä poikkeavia muutoksia, ELY-keskus katsoo, ettei kaapelitehtaan olemassa oleva lastauslaituri edellytä YVA-menettelyn toteuttamista tai YVA-päätöstä yksittäistapauksessa.” Ratkaisuaan ELY-keskus on perustellut viitaten muun ohella Euroopan komission tiedonantoon 2021/C 486/01.

Lausunnossaan ELY-keskus on todennut, että hanke kuuluu YVA-lain liitteen 1 mukaisiin hankkeisiin. Näin ollen kiistatonta asiassa on se, että lähtökohtaisesti kyse on arviointimenettelyn piiriin kuuluvasta hankkeesta. Luvan myöntäminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointia. Kyseessä on YVA-lain hankeluettelon 1 mukainen hanke, jonka arviointi ei ole harkinnanvaraista. Arviointi tulee tehdä myös hankkeiden pilkkomisen kieltoon sekä jälkikäteiseen YVA-menettelyyn liittyvän lainsäädännön ja oikeuskäytännön perusteella.

YVA-laissa ei säädetä suoraan ympäristövaikutusten arvioinnin tekemisestä jälkikäteen, mutta valitusoikeus syntyy arvioinnin puuttumisen tai puutteellisuuden perusteella. Valittaja on tältä osin viitannut Euroopan komission tiedonannon 2021/C 486/01 kohtaan 2.2.5. Ympäristövaikutusten arvioinnin laiminlyönnin korjaaminen.

ELY-keskus on lausunnossaan tulkinnut Euroopan komission tiedonantoa 2021/C 486/01, jälkikäteisen YVA-menettelyn vaatimisen edellytyksiä ja nyt haetun luvan merkitystä YVA-lain soveltamisen kannalta virheellisesti. Toisin kuin ELY-keskus on tulkinnut, jälkikäteisen arvioinnin poikkeuksellisuus ei tarkoita sitä, että tilanteessa, jossa arviointi on laiminlyöty, tulisi jälkiarviointi tehdä vain poikkeustilanteessa. Tiedonannon mukaan jälkikäteisen arvioinnin poikkeuksellisuus tarkoittaa sitä, että lähtökohtaisesti ympäristövaikutukset tulee arvioida ennakkoon ja näin ollen jälkikäteisen arvioinnin tulee olla poikkeuksellista. Mikäli ennakkoarviointi on laiminlyöty, tulee tilanne kuitenkin korjata ja jälkikäteinen arviointi on korjaava toimenpide. Tämä käy ilmi myös Euroopan unionin tuomioistuimen oikeustapauksissa. Tuomioissa C-227/01, C-196/16 ja C-197/16, C-117/17 ympäristövaikutusten arvioinnin laiminlyönnin on todettu rikkovan Euroopan unionin lainsäädäntöä. Valituksessa on lisäksi tuotu esille unionin tuomioistuimen tuomiot 3.7.2008 C-215/06 ja 12.11.2019 C-261/18. Ensin mainitusta unionin tuomioistuimen päätöksestä käy ilmi, että jäsenvelvoitteiden noudattamatta jättäminen laiminlyömällä ympäristövaikutusten arviointi tulee korjata kaikilla tarvittavilla toimenpiteillä, joihin myös jälkikäteinen ympäristövaikutusten arviointi kuuluu.

ELY-keskuksen lausunnon mukaan ympäristövaikutuksien arviointimenettelyn edellyttäminen jälkikäteen on tapahduttava kansallisen lainsäädännön mahdollistamilla keinoilla. Kansallisesta lainsäädännöstä ELY-keskus on viitannut YVA-lain valitusoikeuteen ja siihen, että lastauslaiturille on myönnetty ympäristölupa ilman ympäristövaikutusten arviointimenettelyä vuonna 2019, joten käsiteltävässä luvassa ympäristövaikutusten arviointia ei voitaisi velvoittaa. ELY:n lausunto on vastoin tuomiota EUT C-261/18, jossa tuomioistuin toteaa, että: ”hyvin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio ei voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut unionin oikeuden mukaisia velvoitteita”.

Tuomioistuin toteaa myös, että direktiivi 85/337 on esteenä sille, että hankkeiden, joita koskevaan lupaan ei voida enää suoraan hakea muutosta kansallisessa lainsäädännössä oikeussuojakeinojen käyttämiselle säädetyn

määräajan päättymisen vuoksi, katsottaisiin yksinkertaisesti saaneen laillisesti luvan ympäristövaikutusten arviointia koskevan velvollisuuden osalta (tuomio 17.11.2016, Stadt Wiener Neustadt, C-348/15, EU:C:2016:882, 43 kohta). Lisäksi tuomioistuin toteaa, että jäsenvaltio ei voi vedota oikeusvarmuuteen eikä asianomaisella toimijalla saavutettujen oikeuksien osalta olevaan luottamuksensuojaan vastustaakseen sen objektiivisen toteamuksen seurauksia, että se ei ole noudattanut direktiivin 85/337 mukaisia velvollisuuksiaan arvioida tiettyjen hankkeiden ympäristövaikutuksia.

Nyt käsiteltävässä olevassa asiassa on myös otettava huomioon, että ympäristöluvan mukainen hakemus tarkoittaa merkittäviä muutoksia toiminnassa ja myös laajojen alueiden fyysistä muutosta metsäalueiden muuttuessa tehdasalueeksi, joten kyse ei ole vain vanhan ympäristöluvan uusimisesta.

Asiassa ympäristövaikutusten arvioinnin laiminlyönti johtuu siitä, että viranomainen ei ole edellyttänyt ympäristövaikutusten arviointia hankkeelta, johon se olisi ELY-keskuksen mukaan tullut tehdä jo ennen vuoden 2019 lupakäsittelyä. Päätöstä tehtäessä on näin ollen tapahtunut menettelyvirhe. Toiminnanharjoittajan menettely lienee osaltaan vaikuttanut virheellisen päätöksen syntymiseen, sillä toiminnanharjoittaja on toteuttanut lastauslaiturin ilman, että olisi selvittänyt edellyttääkö sen toteuttaminen ja toiminta YVA-lain soveltamista ja ilman, että olisi hakenut laiturin toteuttamiselle kunnalta mitään lupaa, vaikka kunnan rakennusjärjestys edellyttää toimenpidelupaa yli 15 metriä pitkiltä laitureilta (vesirajalaite).

Myöskään aikaisemman vuonna 2019 päätetyn ympäristöluvan luvan hakemisen perusteena ei ole mainittu lastauslaituria tai satamaa, eikä sen ominaisuuksista (pysyvyys, pituus, leveys, kantavuus jne.) ole päätöksessä kirjauksia. Luvan hakemisen perusteena päätöksessä on mainittu, että lyijynsulatuksen tuotantomäärän kasvu yli nykyisessä luvassa esitetyn on ympäristönsuojelulain 29 § mukainen toiminnan olennainen muutos ja että lyijypitoisten jätevesien käsittelylle ei ole luvassa annettu riittäviä määräyksiä.

Koska kyseessä on virheellinen päätös, voi YVA-lain laiminlyönnin korjaamisessa sovellettavaksi tulla kansallisesta lainsäädännöstä hallintolaki. Päätös voidaan korjata hallintolain 50 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Kansallinen lainsäädäntö ei ole esteenä virheen korjaamisessa, kuten ELY-keskuksen lausunnosta on tulkittavissa.

Käsiteltävä ympäristölupa tarkoittaa niin merkittäviä muutoksia toimintaan ja toiminnan laajentumista myös fyysisesti uusille alueille, että nyt käsiteltävä lupa edellyttää riippumatta aikaisemmasta päätöksestä arviointimenettelyn toteuttamista myös YVA-lain 3 §:n toisen momentin perusteella.

Toiminnan laajenemisella on merkittävät vaikutukset myös lastauslaiturin käyttöön. Tätä tukee myös se, että lastauslaiturille voidaan tuoda entistä isompia aluksia vuonna 2022 suoritetun ruoppauksen ansiosta. Nyt alueelle pääsevät Prysmianin uudet kaapelinlaskualukset, jotka ovat 171 metriä pitkiä.

Vesilain mukainen ruoppaushanke tuli viranomaisessa vireille vuonna 2020 eli aikaisemman ympäristölupapäätöksen jälkeen.

Aikaisemmassa ympäristöluvassa vuodelta 2019 ei ole myönnetty lupaa lastauslaituritoiminnalle, joka mahdollistaisi nyt lupapäätöksessä esitetyn kaltaisen lastaustoiminnan syväykseltään isoilla aluksilla, joiden yhtämittainen lastaus voi kestää jopa kaksi viikkoa. Aikaisempi syväys ja laiturin sijainti lähellä rantaa eivät mahdollistaneet yhtä isojen aluksien lastaamista ja pienten laivojen lastaaminen kesti korkeintaan muutaman päivän.

Voimassa olevassa vuonna 2019 päätetyssä ympäristöluvassa on esitetty kohdassa Hakemuksen mukainen toiminta karttakuva toimintojen sijoittumisesta. Lupaan liitetyssä kuvassa lastauslaituri on esitetty lyhyenä rannan tuntumaan sijoittuvana laiturina. Uudessa lupahakemuksessa on esitetty noin 400 metriä pitkä nykyinen laituri ja se on merkitty hakemuksessa katkoviivalla tehdasalueeksi, vaikka laituri ei edes sovi tehtaan kaava-alueelle eikä kaavamerkintä salli alueelle lastauslaituria tai satamaa.

Muutos lastauslaiturin toiminnassa ja myös fyysisessä olomuodossa verrattuna vuoden 2019 lupaan on ilmeinen, joten ELY-keskuksen päätelmä, että lupahakemuksen mukaisella toiminnalla ei olisi vaikutuksia lastauslaituriin tai sen toimintaan verrattuna aikaisempaan, on virheellinen. Hakemuksessa esitettyä toimintaa ei ole luvitettu aikaisemmin, ja merikaapelin tuotantomäärän lisäämisellä kolminkertaiseksi ja lastauslaiturin käytöllä on erottamaton yhteys. Lisäksi tehtaan laajeneminen johtaa mittaaviin muutoksiin ympäristössä, kun laajat metsäalueet muuttuvat esimerkiksi varastokentiksi.

Valituksessa on viitattu YVA-lain 3 §:n 2 momenttiin ja esitetty, että Euroopan unionin tiedonannossa 2021/C 486/01 tähdennetään vaatimusta tarkastella hanketta kokonaisuutena. Jos useiden pienten muutosten välillä on erottamaton yhteys, joka osoittaa näiden pienten muutosten olevan osa yhtä monimutkaista toimintaa, ne voivat muodostaa YVA-direktiivissä tarkoitetun hankkeen. Unionin tuomioistuin on myös korostanut, että päätettäessä ympäristövaikutusten arvioinnin suorittamisen tarpeellisuudesta voi olla tarpeen ottaa huomioon hankkeiden yhteisvaikutukset, jotta vältetään Euroopan unionin lainsäädännön kiertäminen pilkkomalla hankkeita, joilla yhdessä olisi todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Unionin tuomioistuin on todennut esimerkiksi hankkeiden pituuden osalta, ettei pitkää hanketta voi jakaa vähämerkityksisiin toisiaan seuraaviin osuuksiin ja siten välttyä kyseisen direktiivin säännösten soveltamiselta sekä koko hankkeen että kyseisestä jakamisesta syntyneiden osuuksien osalta. Vaikka liitännäishanke ei erillisenä edellyttäisi YVA-menettelyä, on se hankekokonaisuuteen liittyvänä kuitenkin YVA-velvollinen.

Melu

Lupamääräykset sallivat läheiselle Båtvikenin luonnonsuojelualueelle melutasot, jotka ylittävät valtioneuvoston asetuksen (993/1992) melutasot luonnonsuojelualueilla. Päätöksessä on jätetty huomioimatta, että satamatoiminnasta ja laivan lastauksesta aiheutuu merkittävää melua

luonnonsuojelualueelle. Luonnonsuojelualue sijaitsee lastauspaikasta vain noin 500 metrin päässä.

Päätöksen melumallinnuskartoista käy ilmi, että laajennuksen jälkeen laivaa lastatessa 45–50 dB:n melutaso yltää luonnonsuojelualueen reunalle, joten on todennäköistä, että luonnonsuojelualueelle kohdistuu luonnonsuojelualueen raja-arvot ylittävä melutaso. Saaret kuuluvat myös kansallisesti tärkeään lintualueeseen (Pikkalanlahti, FINIBA 210267), mitä ei mainita hakemuksessa tai päätöksessä. Näin ollen myöskään toiminnan vaikutuksia alueen linnustoon ei ole arvioitu. Lupamääräys on vastoin valtioneuvoston asetusta ympäristömelun ohjearvoista (993/1992), sillä asetuksen mukaan luonnonsuojelualueilla melutaso ei saa ylittää päiväaikaan 45 dB ja yöaikaan 40 dB. Lupamääräystä on muutettava, jotta voidaan varmistaa, että lähimmille melulle alttiille kohteille, mukaan lukien luonnonsuojelualueille, ei kohdistu toiminnasta valtioneuvoston asetuksen ylittävää melutasoa, minkä valituksenalainen päätös nyt mahdollistaa.

Toiminnan asemakaavan vastaisuus

Toiminta on sijoitettu alueelle asemakaavan vastaisesti. Luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemaakaavan vastaisesti. Mahdollisilla tulevilla asemakaavoilla ei ole asiassa merkitystä. Ympäristölupa on vastoin voimassa olevaa asemakaavaa sekä laajentumisalueen kaavamääräyksen että lastauslaiturin osalta.

Ympäristölupapäätöksen mukainen laajenemisalue 1 sijaitsee valtaosaltaan alueella, jossa on lainvoimaisessa asemakaavassa kaavamerkintä pl ja kaavamääräys, jonka mukaan kyseessä on luonnontilaisena säilytettävä rakennuspaikan osa, joka on hoidettava niin, ettei maiseman luonne olennaisesti muutu. Alueelle saadaan rakentaa erillisiä yksikerroksisia asunto-, sosiaali- ja virkistyskäyttöön tulevia rakennuksia ja rakennelmia, joiden rakennusala on enintään 2 % luonnontilassa säilytettävän korttelin osan alasta. Ympäristöluvan mukaan tehtaan toiminta laajenisi asemakaavan vastaisesti luonnontilassa säilytettävälle alueelle. Laajenemisaluetta on supistettava luvassa asemakaavan mukaiseksi.

Lastausta varten tehdas on rakentanut huomattavan pitkän (400 metriä) ja asemakaava-alueen ulkopuolelle ulottuvan pysyvän lastauslaiturin. Lastauslaiturille ei ole rakennuslupaa, toimenpidelupaa tai poikkeamispäätöstä /suunnittelutarveratkaisua, joten sen perustamisesta ei ole saatavilla tietoa. Lastauslaituri on verrattain uusi. Aikaisemmin alueella sijaitsi lyhyt laituri, joka sijoittui asemakaavassa osoitetulle ve-alueelle toisin kuin nykyinen laituri.

Lastauslaiturin alkupää sijaitsee TVL-korttelin sisäpuolella alueella, jossa on asemakaavassa kaavamerkintä ve. Merkinnän kaavamääräys on: Korttelialueen sisäinen vesialue tuotteiden kokeilutoimintaa varten. Suuri osa lastauslaiturista sijaitsee kaavassa esitetyn TVL-korttelialueen ulkopuolella eli asemakaavoitetulla alueella, jota ei ole asemakaavassa osoitettu tehtaan toiminnoille vaan vesialueeksi. Laiturin pää yltää asemakaavoitetun alueen

ulkopuolelle. Samoin laivojen ankkurointipaikka sijaitsee asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle. Asemakaavassa tai yleiskaavassa alueelle ei ole merkitty satamaa tai lastauslaituria. Yleiskaavassa tehtaan edessä oleva merialue on merkitty merkinnällä W vesialueeksi kuten merenranta-alue esimerkiksi vapaa-ajantonttien edessä. Kantvikin sataman edessä oleva merialue on puolestaan merkitty LS-merkinnällä satama-alueeksi, mitä myös lupahakemuksessa esitetty toiminta edellyttäisi.

Lastauslaituri ja merikaapelin ympärivuotinen ja -vuorokautinen lastaus alueella ei ole kaavamääräyksen mukaista toimintaa, sillä asemakaavamääräyksen mukaan vesialueella on sallittua ainoastaan tuotteiden kokeilutoiminta.

Kauppamerenkulkuun tarkoitetut satama- ja lastauslaiturit ovat lisäksi merkittävästi ympäristöönsä vaikuttavia toimia ja niiden perustaminen edellyttää, että alue on kaavoitettu toiminnalle. Nyt kauppamerenkulkuun tarkoitettu YVA-hankeluettelon I mukainen lastauslaituri on ilmestynyt alueelle ilman mitään kaavamerkintää tai kaavallista ratkaisua tai kaavoitukseen sekä YVA-menettelyyn kuuluvaa osallistumismahdollisuuksia.

Nyt haetun luvan mukaista laivojen lastaamista ei voida myöskään pitää vakiintuneena toimintana, sillä vesialue on ruopattu syvyydeltään soveltumaan nyt haetun toiminnan mukaisille aluksille vasta vuonna 2022. Aikaisemmin alueella ei ole ollut jatkuvaa ympärivuotista lastaamista, eikä reittiä ole pidetty jäiden aikaan säännöllisesti auki.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Kirkkonummen ja Siuntion kunnille, Kirkkonummen ja Siuntion kuntien ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille, Kirkkonummen kunnan kaavoitusviranomaiselle, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (Tukes) on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on todennut lausuntonaan muun ohella, että hakemusta koskevan hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnin soveltamisesta päättävä elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus on katsonut, että hankkeeseen ei sovelleta YVA-lakia.

Hakemusaineistona olevassa kaapelitehtaan toiminnan muuttamista koskevassa meluselvityksessä on riittävällä tavalla huomioitu kaapelitehtaan ja Pikkalan teollisuusalueen muiden toimintojen nykyinen meluvaikutus sekä hakemuksen mukaisen kaapelitehtaan toiminnan muutoksen jälkeen tehdasalueelta muodostuva meluvaikutus.

Laitoksella on kaapelin laivaan lastausta varten ponttonisilta / -laituri ja ympäristölupahakemuksen mukaisen merikaapelien valmistusmäärän kasvattaminen tulee lähinnä suurentamaan käytettävien kaapelialusten kokoa, jolloin alusten lastausaika (laiturissa oloaika) myös pitenee.

Hakemusaineistona toimitetun meluselvityksen mukaan asfaltoidut alueet ja vesialueet on mallinnettu akustisesti kovina pintoina. Melupäästöt on mitattu hyvissä mittausolosuhteissa, jonka takia mallilaskennan kokonaisepävarmuutena pidetään noin 2–3 dB. Laivan moottorin tai apumoottorin käyntiääni on merkittävin kaapelin laivaan lastauksen melulähde ja sen suuruus vaihtelee aluskohtaisesti. Moottorimelu voi levitä vesialueella sopivassa sääolosuhteessa melko laajalle, mutta mallinnuksen mukaan sen taso jää alhaiseksi muun muassa lähimpien loma-asuntojen kohdalla. Tämän takia melun leviämisen laskennoissa ei ole huomioitu kapeakaistaisuutta. Kapeakaistaisuus myös vähenee etäisyyden äänilähteestä kasvaessa ja jossakin kohtaa se poistuu äänestä.

Laivan lastaukseen liittyen melupäästömittauksissa melulähteinä on huomioitu kaapelin laivaan lastaus (melulähde L1), laivan ääni (melulähde L2) ja kaksi lämmitintä (melulähde L40). Kaapelilastauksen melu muodostui lähinnä aluksen moottoriäänestä, joka vaihtelee aluskohtaisesti. Moottoriäänistä syntyvä melualue muotoutuu lähinnä merialueelle. Meluselvityksen mukaan aikaisempaan vuoden 2020 meluselvityksen kaapelin laivaan lastaukseen verrattuna olivat melupäästöt nyt kasvaneet. Mittaushetkellä laiturissa olleen aluksen (Cable Enterprise) kaapelin lastauksen melupäästöksi mitattiin LWA = 104 dB, kun taas vuonna 2020 tehdyssä mallinnuksessa kaapelin lastauksen melupäästöksi muodostui 98 dB. Aluehallintoviraston ympäristönsuojelun tietojärjestelmän valvontaosasta (YLVA) tarkasteleman tiedon mukaan vuoden 2020 melumallinnuksessa lastauksessa ollut laiva (Nautilus Maxi, pituus noin 49 m) on kokoluokaltaan huomattavasti pienempi kuin nyt mallinnettu Cable Enterprise laiva (pituus noin 124 m). Tämän myötä tehty mallinnus kuvasi riittävällä tavalla myös hakemuksessa esitettyä laivojen kokoluokan kasvua.

Tehdyn melun leviämismallinnuksen mukaan, kun huomioidaan Pikkalan teollisuusalueen toiminnot sekä kaapelitehtaan laajennuksen jälkeinen tilanne ja kaapelin laivaan lastaus, ei ympäristölupapäätöksen mukainen melun raja-arvo 55 dB ylity päivällä (klo 7–20) eikä melun raja-arvo 50 dB ylity yöllä (klo 22–7) lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Raja-arvot koskevat lähimpiä häiriintyviä kohteita, ja ne on annettu melutasojen ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) ohjearvojen mukaisina.

Edellä mainitun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n mukainen päiväohjearvo 45 dB ei myöskään ylity Båtvikenin saarten yksityisellä luonnonsuojelualueella. Mallinnuksessa on kuvattu keskiäänitasoja 45–50 dB:n vyöhykkeeseen saakka, joten sitä alempien äänitasojen leviäminen luonnonsuojelualueelle ei käy selväksi mallinnuksesta. Todennäköisesti kyseinen 40 dB -vyöhyke ulottuisi osittain Båtvikenin saarten luonnonsuojelualueen sisälle. Tulee kuitenkin huomioida, että ohjearvoja koskevan päätöksen 2 §:n 2 momentin mukaan yöohjearvoa (40 dB) ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla,

joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä. Maihinnousu alueelle on sallittua, mutta kyse ei ole yleisesti oleskeluun käytetyistä alueista. Saarten luonnonsuojelualue sisältyy myös kansainvälisesti tärkeäksi lintualueeksi (FINIBA) kuuluvaan Pikkalanlahteen.

Aluehallintovirasto on muuttanut lupamääräystä 10 siten, että raja-arvot on muutettu koskemaan laajennetun toiminnan lisäksi myös puun haketusta ja energiantuotantolaitosta. Lupamääräyksessä on myös edellytetty hallitsemaan muodostuvaa melua suunnitelmallisesti ja kaikessa toiminnassa on huomioitava tavoite vähentää melua. Määräyksen perusteluissa on tuotu esille laivan lastauksesta syntyvä melu ja melun leviämisen vaikutusta merenpinnan vaikutuksesta. Hakija on lisäksi esittänyt selityksessään annettuihin lausuntoihin ja muistutukseen liittyen, että laivoja on ohjeistettu minimoimaan niistä muodostuva konemelu ilta- ja yöaikaan ja hakija selvittää mahdollisuutta sähkönsyötölle suoraan verkosta alukseen, jolloin laivojen generaattorien käyntimäärä vähenisi. Aluehallintovirasto on kuitenkin katsonut, että määräykseen voidaan lisätä määräyksenä luonnonsuojelualueelle valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset päivä- ja yöajan raja-arvot.

Hakemusaineistona on toimitettu Prysmian Group Finland Oy:n Pikkalan kaapelitehtaan tehdasaluetta ja sen ympäristöä koskeva maanvuokrasopimus (16.11.2023). Englanninkielisen sopimuksen alkuosan taustaa (background) koskevassa kohdassa on kuvattu alueen sopimuksentekohetkellä voimassa olevaa asemakaavaa (zoning area) ja sen noudattamista sekä tarvittavien rakennuslupien hakemista kunnan viranomaisilta. Sopimusdokumentin liitteessä 2 on kuvattu alustavia toiminta-alueen pohjapiirroksia sekä muita tarkennuksia. Karttakuvassa on merkitty myös suunnitellun ulkovarastointialueen sijainti ja sen pinta-ala. Kysymyksessä on hakemuksen mukaisesti suorakaiteen muotoinen koillis-lounas-suuntainen alue, jonka pinta-ala on 55 000 m^2. Ulkovarastointialue on jatkoaluetta olemassa olevalle varastokentälle.

Aluehallintovirasto on tulkinnut, että hakemuksessa esitetyt laajennusalueet 1, 2 ja 3 toteutetaan asemakaavan mukaan. Aluehallintovirasto on hakemuksessa esitetyn mukaisesti lisäksi tulkinnut, että laajennusalue 1 tarkoittaa pelkästään suorakaiteen muotoista alustavaa ulkovarastointia koskevaa aluetta. Hakemuksessa on tuotu esille, että Kirkkonummen yleiskaavassa 2020 Pikkalanlahden teollisuusalue on merkitty yritystoiminnan alueeksi, joka varataan yksityisille palveluille, hallinnolle, teollisuudelle ja muulle yritystoiminnalle. Aluehallintoviraston päätöksen ratkaisussa ei ole riittävästi kirjoitettu auki kaapelitehtaan toiminnan muutosta koskevaa asemakaavan mukaisuutta. Aluehallintovirasto on kuitenkin tulkinnut, että hakija on riittävällä tavalla tuonut esille, että laajennusalueita koskevat muutokset tullaan toteuttamaan voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Täten hakija on huomioinut myös voimassa olevan asemakaavan luonnontilassa säilytettävän rakennuspaikan osan (pl) ja miten sitä aluetta on kaavan mukaan mahdollista käyttää.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on ilmoittanut, että sillä ei ole asiassa lausuttavaa.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on vastineessaan ilmoittanut, että se ei ole jatkossa Prysmian Group Finland Oy:n vaarallisten kemikaalien vähäisestä käsittelystä ja varastoinnista vastaava viranomainen. Kohteen vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi on lisääntynyt ja toiminnanharjoittaja on tehnyt lupahakemuksen Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Kirkkonummen kunta on vastineessaan katsonut, että valitus tulee hylätä ja esittänyt muun ohella seuraavaa.

Hankkeen suhde ympäristövaikutusten arviointiin

ELY-keskuksen hakemusmenettelyssä antamat lausunnot ovat perusteltuja ja lainmukaisia, eikä ole ilmennyt perusteita, joiden nojalla näitä asiantuntija-arvioita tulisi sivuuttaa.

Suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset versiot Euroopan komission tiedonannon 2021/C 486/01 kohdasta, joka koskee jälkikäteen tehtävien ympäristövaikutusten arvioiden käyttämistä vain poikkeuksellisesti, ovat yhteneväisiä ja tukevat ELY-keskuksen tulkintaa siitä, että poikkeuksellisuus viittaa nimenomaan tapauskohtaiseen poikkeuksellisuuteen, ei jälkikäteisyyden poikkeuksellisuuteen. Tulkintaa siitä, että YVA-menettely tulee toteuttaa jälkikäteen vain poikkeuksellisissa tapauksissa, tukee lisäksi Euroopan unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-215/06, johon valittaja itsekin on viitannut. Tapauksessa ei ole ollut kyse siitä, että Irlanti olisi laiminlyönyt jäsenvelvollisuutensa, koska tuulivoimalalle oli myönnetty lupa ilman YVA-menettelyä, vaan laiminlyönti johtui siitä, että lainsäädäntöön oli jätetty mahdollisuus tehdä YVA vasta jälkikäteen.

Edellä selostetun komission tiedonannon mukaan YVA-menettelyn tekemiselle jälkikäteen on kaksi edellytystä: poikkeuksellisuus ja se, että jälkikäteistä YVA-menettelyä käytettäisiin keinona varmistaa YVA-direktiivin tavoitteiden saavuttaminen. YVA-direktiivin tavoitteena on toteuttaa ennalta varautumisen periaatetta sekä periaatteita, joiden mukaan ennalta ehkäiseviin toimiin olisi ryhdyttävä ja ympäristövahingot olisi torjuttava ensisijaisesti niiden lähteellä ja saastuttajan olisi maksettava. Ympäristöön kohdistuvat vaikutukset olisi otettava huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa kaikessa teknisessä suunnittelussa ja päätöksenteossa. Kunnan näkemyksen mukaan toiminnan vaikutukset on riittävästi selvitetty ja otettu huomioon ympäristölupaprosessissa ilman YVA-menettelyäkin. YVA-menettelyn toteuttaminen jälkikäteen ei siis tässä hankkeessa toisi lisäarvoa.

Komission tiedonannossa nimenomaan korostetaan, että prosessiautonomia rajoittaa jäsenvaltioiden velvollisuutta ryhtyä toimenpiteisiin YVA-menettelyn tekemättömyyden korjaamiseksi. YVA-menettelyn tekemättömyys tulee siis korjata kansallisen oikeusjärjestelmän asettamissa rajoissa.

Viranomaismenettelyn tulee perustua lainsäädäntöön, tietopohjaan, asianomaisten viranomaisten lausuntoihin sekä niiden johdonmukaiseen soveltamiseen. Paikallisina toimijoina kunnan sekä toiminnanharjoittajan tulee voida luottaa viranomaistoiminnan lainmukaisuuteen, päätösten pysyvyyteen

ja ennakoitavuuteen. Näin ollen kunnan kanta on, ettei YVA-menettelyä lastauslaiturille voida tämän ympäristöluvan käsittelyn yhteydessä edellyttää, sillä laituri kuuluu toimintaan, jolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2019, eikä laiturin toimintaan tai rakenteisiin ole ympäristöluvan muutoshakemuksessa esitetty tästä poikkeavia muutoksia. YVA-menettelyn vaatiminen tässä vaiheessa merkitsisi lainvoimaisen ympäristöluvan mukaisen toiminnan käsittelyä uudelleen ilman, että laiturissa itsessään, toimintaympäristössä tai lainsäädännössä olisi tapahtunut oleellisia muutoksia. Tällainen olisi hyvin kyseenalaista hallintopäätösten pysyvyyden ja luvan saajan luottamuksensuojan kannalta.

Mikäli tuomioistuin kuitenkin katsoo, että YVA-menettelyn tekemättömyys on menettelyvirhe, on sen huomioitava, että virhe on tapahtunut vuoden 2019 ympäristölupapäätösprosessissa. Nyt käsittelyssä oleva valitus on tehty vuonna 2025 annetusta päätöksestä, joka koskee kyseisen ympäristöluvan muuttamista. Nyt käsittelyssä olevan valituksen johdosta tuomioistuin ei voi korjata menettelyvirhettä alkuperäisessä ympäristölupapäätöksessä, sillä sen toimivalta koskee vain valituksenalaista päätöstä.

Laiturin toimenpide-, rakennus- tai rakentamislupa-asiaa ei ratkaista ympäristölupa-asian yhteydessä. Toiminnanharjoittajaa on aiemmin ohjeistettu niin, ettei laituri tarvitsisi lupaa, mutta asiaa on harkittu uudelleen. Toimet lupaprosessin käynnistämiseksi on aloitettu.

Melutasot ja luonnonsuojelualueen huomiointi

Valittajan väite siitä, että 45–50 dB:n melutaso ulottuu Båtvikenin luonnonsuojelualueelle reunalle, ei pidä paikkaansa. Ympäristölupapäätöksen kuvat 5–8 osoittavat, ettei kyseinen melutaso ulotu luonnonsuojelualueelle tai sen rajalle. Valituksen tiedot eivät tältä osin vastaa ympäristölupapäätöksen sisältöä ja ovat siten virheellisiä. Valituksessa esitetyt melutasot (45–50 dB) ovat lisäksi varsin alhaisia. Esimerkiksi 45 dB vastaa kuiskausta tai hiljaista puhetta kirjastossa.

Vastineessa on lisäksi viitattu melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 1 §:n mukaiseen soveltamisalaan sekä päätöksen 2 §:n 2 momenttiin, jonka mukaan yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä. Båtvikenin luonnonsuojelualueen saarilla ei ole erityisiä rakenteita luonnon virkistyskäyttöä, leiriytymistä taikka rantautumista varten. Vastineeseen liitetyssä luonnonsuojelualueen perustamispäätöksessä (Uudenmaan lääninhallitus 19.3.1987 nro 1402) ei mainita, että aluetta olisi tarkoitettu käytettäväksi yleiseen virkistykseen, luonnossa oleskeluun taikka luonnon havainnointiin ihmisen toimesta. Lisäksi telttailu ja yöpyminen veneessä on kielletty alueella.

Asemakaava ja toiminnan asemakaavan mukaisuus

Ympäristöluvan mukainen toiminta on asemakaavan mukaista, kuten on todettu lupaprosessissa asiasta annetussa kunnan lausunnossa. Kyse on

vakiintuneesta toiminnasta. Alueella voimassa olevan asemakaavan tavoite on mahdollistaa laajamittainen yritystoiminta ja lastauslaituri osaltaan toteuttaa kyseistä voimassa olevan asemakaavan keskeistä tavoitetta ja ratkaisua. Arvioitaessa toiminnan asemakaavan mukaisuutta, tulee ottaa huomioon myös asemakaavan kokonaisuus ja tavoitteet sekä alueen käyttöhistoria, kehittyminen ja alueen vakiintunut maankäyttö. Tehtaan laajentaminen ja siihen liittyvät toiminnot, mukaan lukien lastauslaituri, ovat osa asemakaavan mahdollistaman maankäyttömuodon eli teollisuuden toimintaa.

Tehtaan laajennusalueiden osalta kunta on tulkinnut asiaa niin, että todellisuudessa toiminnanharjoittajan hakemat muutokset kohdistuvat erityisesti ympäristölupapäätöksen kuvassa 2 osoitetulle alueelle 1 sekä osittain varaudutaan myös alueen 2 käyttöön, jonka toimintojen sijoittuminen suunnitellaan myöhemmässä vaiheessa. Todellisuudessa ympäristölupahakemus ei ole toiminnan laajentamisen osalta koskenut koko violetilla karttaan osoitettua aluetta, vaan kyseessä on karttaan jäänyt virhe.

Ympäristölupapäätöksen kuvassa 2 osoitetut alue 1 ja alue 2 sijoittuvat voimassa olevassa asemakaavassa “Teollisuus-, toimisto- ja varastorakennusten korttelialueelle (TLV)” ja sen sisällä “Teollisuus ja varastorakennusten rakennusalalle (tv)”. Kyseiset laajennusalueet sijoittuvat siten voimassa olevassa asemakaavassa teollisen rakentamisen mahdollistavalle alueelle. Kyseiset laajennusalueet ovat siten asemakaavan mukaisia.

Kuten valituksessakin todetaan, ympäristölupapäätöksen kuvassa 2 violetilla esitetty laajempi laajennusalue sijoittuu osittain voimassa olevan asemakaavan mukaiselle luonnontilaisena säilytettävälle alueelle. Kunnan tulkinnan mukaan kyse on kuitenkin kyseiseen karttaan kohdistuvasta merkintävirheestä, ja tässä tapauksessa ympäristölupahakemuksen mukaiset muutokset koskisivat alueita 1 ja 2.

Siuntion kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunta on vastineessaan viitannut hakemusmenettelyssä antamassaan lausunnossa esitettyyn ja todennut saaneensa luvan myöntämisen jälkeen yhteydenoton lisääntyneestä melusta, johtuen laivojen lastaustoiminnasta. Melu on koettu häiritseväksi yöaikaan. Asiaa on selvitetty asianmukaisesti, ja melumallinnusten sekä mittausten perusteella toiminta on pääosin lupaehtojen mukaista.

Uudenmaan ELY-keskus on vastineessaan viitannut 11.3.2025 aluehallintovirastolle antamaansa lausuntoon ja siinä esittämiinsä perusteluihin tehtaan laajennushankkeen ja ponttoonilaiturin YVA-menettelyn ja YVA-päätösmenettelyn tarpeesta. Kaapelin lastaukseen käytettävälle kelluvalle ponttoonilaiturille ei ole voinut edellyttää YVA-menettelyn soveltamista jälkikäteen, kun laiturin toiminta on tehtaan laajennushakemuksen mukaisella käyttölaajuudella kuulunut jo laitoksen voimassa olevassa ympäristöluvassa käsiteltyyn ja luvitettuun toimintaan. Kaapelitehtaan laajennuksesta ei ole arvioitu aiheutuvan sellaisia ympäristövaikutuksia, että YVA-päätösmenettelyä olisi syytä soveltaa hankkeen muutokseen. Tehtaan toiminta

ei kuulu YVA-lain hankeluettelon tai YVA-direktiivin liitteen II hanketyyppeihin.

Ponttoonilaituri on ollut pituudeltaan nykyisenlainen, noin 400 m, jo ELY-keskukselle lähetetyn laiturin vesilain mukaisen lupatarpeen tiedustelun aikaan vuonna 2017. Näin ollen nykyisen kaltainen laituri on kuulunut tehtaan toimintakokonaisuuteen voimassa olevan ympäristöluvan käsittelyn aikana. Laiturin toiminta (aluskäyntien määrä) ei muutu tehtaan laajennuksen ympäristölupakäsittelyssä jo myönnetyn luvan sallimasta.

Kirkkonummen kunnalta on pyydetty lausunto koskien toiminnan kaavanmukaisuutta ympäristöluvan käsittelyn yhteydessä. Lausunnossaan kunta on todennut muun muassa, että merikaapelin lastaustoimintaa ja sen vaatimia rakenteita voidaan pitää asemakaavan mukaisina. Asemakaavanmukaisuuden tulkinta on kunnan toimivallassa.

Valituksessa on todettu, että ympäristölupapäätöksen mukainen laajenemisalue 1 sijaitsee valtaosaltaan alueella, jossa lainvoimaisessa asemakaavassa on kaavamerkintä pl. ELY-keskus on tuonut esiin, että sikäli kuin laajenemisalueella 1 tarkoitetaan ympäristölupahakemuksessa esitetyn kartan sinisellä yhtenäisellä viivalla rajattua aluetta 1, alue on asemakaavassa osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten rakennusalaksi (tv-merkintä). Hakemuksen karttaesitys ei ole täysin yksiselitteinen aluerajausten osalta.

Prysmian Group Finland Oy (hakija) on vastineessaan vaatinut, että hallinto-oikeus hylkää valituksen perusteettomana sekä valittajan puuttuvan valitusoikeuden perusteella ja esittänyt muun ohella seuraavaa.

Valittajan valitusoikeus

Laajennusalueet sijaitsivat ympäristöluvan hakuvaiheessa Nokia Oyj:n omistamalla kiinteistöllä [redacted] sijaitsevalla määräalalla, jonka hakija on ostanut 18.12.2024. Määräalalle on saatu lainhuuto, ja se on saanut 20.12.2025 oman kiinteistötunnuksen 257-406-1-6. Valittajan omistama kiinteistö ei siten enää rajaudu hankealueeseen kuuluvaan kiinteistöön, vaan kiinteistöjen välissä sijaitsee kiinteistö [redacted]. Vaikka laajennusalue on sijainnut alun perin valittajan kiinteistöön rajautuvalla kiinteistöllä, valittajan kiinteistön ja hakijan laajennusalueen rajojen välinen matka on lyhyimmilläänkin 125 metriä.

Se, että valittajalle on varattu mahdollisuus tehdä muistutus lupa-asian johdosta, ei automaattisesti tarkoita, että valittaja katsottaisiin ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla asianosaiseksi, vaan valittajan asianosaisuutta on arvioitava tapauskohtaisesti asianosaisen määritelmästä käsin. Hallintolain 11 §:n mukaisesti asianosaisena pidetään lähtökohtaisesti tahoa, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee. Valittaja ei ole valituksessaan esittänyt sellaisia perusteita eikä hakijalla ole tiedossa sellaisia perusteita, joiden näkökulmasta lupa-asia vaikuttaisi tai edes saattaisi vaikuttaa valittajan oikeuteen tai etuun. Näin ollen valittaja ei ole ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukainen asianosainen, jolla olisi valitusoikeus.

YVA-tarve

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 6.2.2025 antamassaan lausunnossa ottanut kantaa ympäristölupahakemuksessa esitetyn Pikkalan kaapelitehtaan toiminnan muuttamisen YVA-tarkastelutarpeeseen kokonaisuudessaan. Lausunnon mukaisesti YVA-direktiivin liitteessä II on lueteltu toimintoja ja hanketyyppejä, joihin YVA-lain 13 §:n mukaista päätöksentekoa YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on sovellettava alhaisella kynnyksellä. Lausunnossaan ELY-keskus on virheellisesti tulkinnut, että tehtaan alumiini-kuparijohtimien eristäminen vulkanoimalla ne kemiallisesti (peroksidin avulla) PEX-muovilla kuuluisi YVA-direktiivin liitteen II kohdan 4 e (metallien ja muovimateriaalien pintakäsittelylaitokset, joissa käytetään elektrolyysiä tai kemiallista prosessia) piiriin. Koska ELY-keskus on virheellisesti tulkinnut, että kaapelien eristäminen on YVA-direktiivin tarkoittamaa toimintaa, ELY-keskus on katsonut, että tehtaan toiminnan muutoksesta tulee tehdä YVA-lain 13 §:n mukainen päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa.

Hakija on 19.2.2025 antanut ELY-keskukselle lisäselvityksen ja kertonut siinä tarkemmin kaapelinvalmistusprosessista. Hakijalta saadun lisäselvityksen perusteella ELY-keskus on antanut 11.3.2025 uuden lausunnon kaapelitehtaan toiminnan laajentamisen YVA-päätöstarpeesta sekä samalla tehtaan laiturin YVA-menettelyn tarpeesta, ja korjannut uudessa lausunnossa virheelliseen oletukseen pohjautunutta edellistä lausuntoaan. Korjatun lausunnon mukaisesti johtimien eristäminen ei täytä YVA-direktiivin liitteen II kohdan 4 e prosessien ehtoja, eikä ELY-keskuksen arvion mukaan kyseessä ole siten liitteen tarkoittamaa toimintaa, jolle tulisi matalalla kynnyksellä tehdä päätös YVA-menettelyn tarpeesta. Mainitulla perusteella ELY-keskus on katsonut, että tehtaan toiminnan ja rakenteiden muutoksesta aiheutuvien vaikutusten laatu tai laajuus ei siten edellytä YVA-päätöksen tekemistä yksittäistapauksessa. Lausunnon mukaan hanke voidaan rakentamisen ja toiminnan aikaisilta vaikutuksiltaan luokitella tavanomaiseksi teollisuuslaitoksen laajennushankkeeksi. Hakija on yhtynyt ELY-keskuksen korjatussa lausunnossaan esittämään näkemykseen, ettei toiminnan laajentaminen aiheuta YVA-lain mukaisia muutoksia, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia ja että kyse on ympäristöluvan mukaisen teollisen toiminnan tavanomaisesta laajentamisesta.

Valituksessa on lisäksi väitetty, että ympäristöluvan mukainen hakemus tarkoittaisi merkittäviä muutoksia toiminnassa ja myös laajojen alueiden fyysistä muutosta metsäalueiden muuttuessa tehdasalueeksi, eikä kyse siten olisi vain vanhan ympäristöluvan uusimisesta. Hakija toteaa, ettei ympäristölupahakemuksessa ole kyse toiminnan merkittävistä muutoksista, vaan tehtaan jo olemassa olevan, ympäristöluvan mukaisen toiminnan laajentamisesta.

Toiminnan laajentamisen suurin muutos kohdistuu vuosittain käytettävän lyijyn määrään. Uusien lyijylinjojen käyttöönotto ei kuitenkaan lisää merkittävästi poistoilman lyijy- tai hiukkaspäästöjä, vaan pitoisuudet jäävät nykyisten mittaustulosten perusteella alle asetettujen raja-arvojen.

Tuotantomäärien kasvaminen lisää tehdasalueelle kohdistuvan liikenteen määrää noin 20–30 %. Tehdasalueen melu pysyy mittausten ja niiden pohjalta tehtyjen mallinnusten perusteella laajennuksen jälkeenkin ympäristölupaan asetettujen raja-arvojen rajoissa. Tehtaan toiminnalla ei ole arvioitu olevan vaikutusta ihmisten terveyteen, ja tehtaan ilmapäästöt ovat hyvin vähäisiä.

Mitä tulee metsäalueiden muuttamiseen tehdasalueeksi, hakija on todennut tulevien toimintojen sijoittuvan kaava-alueelle ja tulevan toiminnan olevan kaavan mukaista. Rakentamislain 53 §:n 2 momentin toisen virkkeen mukaan rakentamishanketta valmisteleviin välttämättömiin toimenpiteisiin, kuten puiden kaatamiseen, jotka liittyvät lainvoimaisen kaavan toteuttamiseen, ei tarvita edes maisematyölupaa. Näin ollen YVA-menettelyn vaatiminen koko kaapelitehtaalle ei ole perusteltua, huomioiden myös jäljempänä esitetyt näkökohdat jälkikäteisen YVA-menettelyn vaatimiseen liittyen.

Pikkalan tehdasalue on otettu käyttöön jo 1960-luvulla. Hakijan kaikki valmistamat kaapelit on toimitettu Pikkalasta viimeistään vuodesta 1989 lähtien. Laiturin tarkka rakentamisvuosi ei ole tiedossa, mutta se on rakennettu 1980-luvun lopussa. Esimerkiksi vuoden 1989 kartassa on näkyvissä laiturin alkuna oleva kivilaituri. Kivilaiturin jatkeena on käytetty ponttonilaituria, joka on nostettu talveksi ylös. Laiturin pituus on ollut vuoteen 1999 asti noin 50 metriä, josta eteenpäin laiturin pituus oli muutamia vuosia 240 metriä. Tämän jälkeen käytössä on ollut noin kymmenen eri lastausjärjestelyä eri laituriversioilla. Nykyisessä pituudessaan (noin 400 metriä) laituri on ollut ainakin vuodesta 2017 asti. YVA-lain 1 liitteen kohdassa 9 f tarkoitetun kantavuuden osalta hakija on todennut, että laituri on palvellut yli 1 350 tonnin aluksia ainakin vuodesta 2000 asti.

Ennen 17.9.2019 myönnettyä ympäristölupaa hakijalla on ollut voimassa vuonna 2007 myönnetty ympäristölupa. Vuonna 2007 myönnetty lupa on koskenut Pikkalan tehtaan olemassa olevia toimintoja sekä jäte- ja jäähdytysvesien sekä saniteettivesien johtamista mereen Pikkalanlahteen Båtvikeniin ja Fiskarsvikeniin. Jo vuonna 2007 myönnetyssä luvassa on mainittu, että merikaapelit voidaan myös suoraan lastata kaapelinlaskualukseen, joka ankkuroidaan Båtvikenin lahteen tehtaan eteläpuolelle. Lupaa haettaessa kuljetuksia on ollut noin kaksi kertaa vuodessa. Kaapelilastaustoiminta on siis jatkunut alueella jo pitkään.

Vuonna 2019 myönnetyn ympäristöluvan lupaprosessin yhteydessä on tunnistettu, että toiminta vaatii ympäristöluvan ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 12a perusteella (pääosin kauppamerenkulun käyttöön tarkoitettu ja kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille soveltuva satama tai lastaus- taikka purkulaituri). Ympäristöluvassa satamatoiminta on kuvattu omana kappaleenaan. Kuvauksen mukaan laitoksella on lastausta varten ponttonisilta/-laituri. Laivat ankkuroituvat lahteen lastausta varten. Pienen laivan lastaus kestää 1–3 vuorokautta, isomman 1–2 viikkoa. Aluskäyntejä on keskimäärin 1–2 kuukaudessa. Vuonna 2018 lastauksessa on ollut 11 laivaa.

Valituksenalaisessa ympäristölupapäätöksessä toiminnan on katsottu olevan luvanvaraista ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 1 kohdan 2e (lyijysulatto) sekä taulukon 2 kohdan 12a (satama tai lastauslaituri) perusteella. Laivojen lastaus on kuvattu lupahakemuksessa edellisen, vuonna 2019 myönnetyn luvan tavoin. Kuvauksen mukaan tehtaalla on lastausta varten katettu ponttonisilta / -laituri. Alukset kiinnittyvät kiinteään ankkurointikenttään lastausta varten. Pienen aluksen lastaus kestää 1–3 vuorokautta, isomman 1–2 viikkoa. Aluskäyntejä on keskimäärin 1–2 kuukaudessa. Lastauksia tulee olemaan vuosittain noin 12–18. Laivojen käyntimäärissä tai lastauksen kestossa ei siten ole tapahtunut muutoksia aiempaan lupaan verrattuna.

Toisin kuin valittaja valituksessaan väittää, valituksenalainen päätös ei siten tarkoita merkittävää muutosta lastauslaiturin käytössä, minkä lisäksi se ei asiallisesti liity laituriin, vaan käytettävän lyijyn määrään.

Hakija on selvittänyt eri lupaprosessien yhteydessä laituriin liittyvää YVA-tarvetta sekä muita lupatarpeita viranomaisilta useaan otteeseen. Hakijan edustaja on ollut yhteydessä Uudenmaan ELY-keskukseen 8.8.2017 ja selvittänyt ponttonisillan luvantarvetta tehdasalueen käyttämällä vesialueella. ELY-keskus on 7.11.2017 lähettämässään sähköpostissa katsonut, ettei nykyisen kaltainen ja kokoinen rakenne tarvitse vesilain mukaista lupaa.

Hakija on 20.8.2019 pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta päätöstä, edellyttääkö tuolloin suunniteltu hanke Båtvikenin alueen ruoppauksesta ja massan meriläjityksestä YVA-menettelyä. ELY-keskuksen 15.11.2019 antaman päätöksen mukaan Båtvikenin alueen ruoppausta ja meriläjitystä koskevaan hankkeeseen ei sovelleta YVA-menettelyä. Päätöksessä todettiin, että koska hankkeessa syvennetään ja levennetään olemassa olevaa väylää ruoppaamalla ja siirretään kääntöympyrän paikkaa, se liittyy olemassa olevien rakenteiden muuttamiseen, eikä näin ollen rinnastu uusien väylien tai kanavien rakentamiseen, joille YVA vaadittaisiin YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 g (kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille rakennettavat kanavat, alusliikenteen sisävesiväylät tai satamat) perusteella. Koska väylällä liikennöivien alusten kantavuus ei noussut olennaisesti aiemmasta, hankkeen ei katsottu vaativan YVA-menettelyä YVA-lain liitteen 1 alakohdan 9 g tai kohdan 12 (kooltaan hankeluettelon hankkeita vastaavat hankkeiden muutokset) perusteella. Näin ollen tehtaan satamatoimintojen on katsottu olevan jo vuonna 2019 Båtvikenin alueen ruoppauksesta tehdyn päätökseen mukaan olemassa olevaa toimintaa, jonka perusteella hanke ei ole ollut YVA-velvollinen.

Kyseessä olevan luvan yhteydessä ELY-keskus on todennut lausunnossaan seuraavasti: "Koska Pikkalan kaapelitehtaan lastauslaituri kuuluu toimintaan, jolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2019, eikä laiturin toimintaan tai rakenteisiin ole ympäristöluvan muutoshakemuksessa esitetty tästä poikkeavia muutoksia, ELY-keskus katsoo, ettei kaapelitehtaan olemassa oleva lastauslaituri edellytä YVA-menettelyn toteuttamista tai YVA-päätöstä yksittäistapauksessa." Hakija on siten useaan otteeseen varmistanut, ettei kyseessä ole YVA-lain 3 §:ssä tarkoitettu hanke. Koska laituriin liittyvä

toiminta ei muutu, kuten myös esimerkiksi ELY-keskus on vastineessaan todennut, kyseessä ei ole myöskään hanke siinä merkityksessä, joka YVA-lain 2 §:n 10 kohdassa on hankkeelle annettu.

Koska laituriin liittyvä toiminta ei muutu edellisen, vuonna 2019 myönnetyn ympäristöluvan tilanteesta, väitettyyn YVA-menettelyn puutteeseen olisi tullut puuttua viimeistään vuonna 2019 myönnetyn ympäristöluvan yhteydessä. Nyt kyseessä oleva ympäristöluvan päivitys ei asiallisesti liity laituriin, vaan käytettävään lyijyn määrään, minkä vuoksi vaatimus laiturin YVA-menettelystä tulisi prosessuaalisesti käsitellä laituriin tosiasiallisesti liittyvän päätöksen ylimääräisessä muutoksenhaussa, eikä kyseessä olevassa menettelyssä.

YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 f mukainen kynnysarvo (pääosin kauppamerenkulun käyttöön rakennettavat meriväylät, satamat, lastaus- tai purkulaiturit kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille) määrittyy nimenomaisesti alusten kantavuuden mukaan, ei suoraan esimerkiksi laiturin tietyn fyysisen koon tai rakenteen perusteella. Lisäksi Pikkalan laiturissa on kyse kivilaiturin ja ponttonilaiturin yhdistelmästä, jonka ympäristövaikutukset itsessään ovat rajalliset verrattuna kiinteärakenteiseen laituriin, joka soveltuu kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille.

Kuten ELY-keskuksen lausunnossa ja Kirkkonummen kunnan vastineessa on tuotu esiin, Euroopan komission tiedonannon 2021/C 486/01 mukaisesti jälkikäteisesti tehtäviä YVA-menettelyjä voidaan käyttää vain poikkeuksellisesti ja keinona varmistaa YVA-direktiivin tavoitteiden saavuttaminen. Jälkikäteisten menettelyjen toteuttaminen tulee tapahtua myös jäsenvaltioiden prosessiautonomian asettamissa rajoissa.

Kuten Kirkkonummen kunta on vastineessaan nostanut esiin, valittajan viittaamassa Euroopan unionin tuomioistuimen tapauksessa edellä mainitut kaksi kriteeriä jälkikäteisen YVA-menettelyn soveltamiseen katsottiin täyttyvän, koska Irlannin lainsäädäntö oli mahdollistanut YVA-menettelyn toteuttamisen jälkikäteisesti. Valittaja on viitannut myös Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntöön harhaanjohtavasti eikä valittaja ole huomioinut esimerkiksi poikkeuksellisuutta ilmentäviä tosiseikkoja tai arvioitavien tapausten tosiseikkoja. Esimerkiksi valittajan viittaamassa asiassa C-117/17 Castelbellino oli kyse Italian perustuslain vastaisena kumotusta biokaasulaitoksen luvasta, joka liittyi sähkötehon nostamiseen. Jälkikäteinen YVA-menettely katsottiin tapauksessa poikkeuksellisesti mahdollisena korjauskeinona, sillä YVA-menettelyn puute oli johtunut EU-oikeuden kanssa ristiriidassa olleesta kansallisesta lainsäädännöstä. Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntö päinvastoin tukee tässä tapauksessa tehtyä YVA-menettelyyn liittyvää viranomaisten päätöksentekoa. Esimerkiksi tuomiossa asiaan C-275/09 Brussels Hoofdstedelijk Gewest ym. katsottiin, että pitkään toiminnassa olleen lentokentän toiminnan jatkaminen tai luvan uusiminen ilman fyysisiä töitä ei ole rakentamista eikä se täytä hankkeen määritelmää, eikä siten aiheuttanut velvollisuutta toteuttaa YVA-menettelyä. Vastaava ratkaisu annettiin kaatopaikan toimintaluvan uusimiseen liittyvässä asiassa C-121/11 Pro-Braine ASBL ym. Euroopan unionin tuomioistuimen

ratkaisukäytäntö ei velvoita suorittamaan YVA-menettelyä tämän tapauksen kaltaisessa tilanteessa, jossa olemassa oleva YVA-menettelyn soveltamiseen liittyvä toiminta ei muutu, vaan lupaan haetaan muulla perusteella päivitystä. Tässä tapauksessa ei ole kyse Euroopan komission tiedonannossa 2021/C 486/01 tarkoitetussa ja yllä kuvattujen tapausten kaltaisesta poikkeuksellisuudesta. YVA-menettelyn toteuttaminen olemassa olevalle toiminnalle ei vaikuttaisi YVA-direktiivin mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen, sillä edellä selostetusti laiturin vaikutukset on huomioitu useissa aiemmissa lupaprosesseissa, pitkään vastaavaa toimintaa harjoittaneen, ympäristöluvan mukaisesti toimineen tehtaan toiminnassa ei ole tapahtunut ympäristön kannalta relevantteja muutoksia, eikä YVA-menettelyn toteuttaminen siten toisi lisätietoa tai lisäarvoa toiminnan ympäristövaikutuksista tai niiden hallinnasta.

Asiassa on lisäksi huomioitava hyvän hallinnon oikeusperiaatteet ja erityisesti niihin kuuluva luottamuksensuoja. Olisi luottamuksensuojan vastaista, jos ainakin 25 vuotta 1 350 tonnin aluksia palvelleelle laiturille vaadittaisiin jälkikäteisesti YVA-menettely, vaikka tehdas, laituri ja niihin liittyvät toiminnot on luvitettu useita kertoja viimeisten vuosikymmenien aikana eikä YVA-menettelyä ole katsottu aiemmissa lupaprosesseissa, ELY-keskuksen lausunnoissa tai esimerkiksi viranomaisten tarkastuskäynneillä tarpeelliseksi missään vaiheessa. Hakijalla ole ollut aihetta epäillä viranomaisten toiminnan ja ohjeiden oikeellisuutta ja lainmukaisuutta. Hakija on menetellyt laituria koskevissa lupa-asioissa lainsäädännön ja viranomaisten edellyttämällä tavalla. Kyseessä olevassa lupaprosessissa ei ole kyse myöskään laituriin kohdistuvista muutoksista, jotka antaisivat lainsäädännön perusteella aihetta tulkita YVA-tarvetta yli 25 vuoden tulkinta- ja soveltamislinjasta poikkeavasti. Hakijan näkemyksen mukaan sillä on ollut asiassa lainmukaisia, oikeutettuja odotuksia ja se on toiminut asiassa vilpittömässä mielessä. Lisäksi YVA-menettelyn vaatiminen jälkikäteisesti aiheuttaisi merkittävää haittaa hakijan liiketoiminnalle estäen uuden kaapelinrakennustornin käytön, kun taas YVA-menettelyn toteuttaminen ei toisi yllä tarkemmin kuvatusti lisäarvoa julkisen edun kannalta.

Valittajan viittaaman hallintolain 50 §:n mahdollistaman asiavirheen korjaamisen osalta hakija on todennut, ettei yllä selostetusti kyseessä ole mikään 1 momentin tarkoittamista tilanteista eikä myöskään 2 momentin tarkoittama ilmeinen virhe, joka olisi aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Näin ollen hakijan näkemyksen mukaan YVA-menettelyn jälkikäteisen soveltamisen edellytykset eivät joka tapauksessa täyty tässä tilanteessa.

Melu

Valittaja on väittänyt, että ympäristölupapäätöksessä on jätetty huomioimatta, että satamatoiminnasta ja laivan lastauksesta aiheutuu merkittävää melua Båtvikenin luonnonsuojelualueelle ja lintualueelle. Väite ei kuitenkaan pidä paikkaansa, sillä Båtvikenin luonnonsuojelualueen sijoittuminen tehdasalueesta 900 metrin päähän etelään on tuotu esille ympäristölupahakemuksessa ja siinä on myös kuvattu tehtaan melupäästöjä

erilaisissa tilanteissa, ja lastauksesta aiheutuvat melupäästöt häiriintyville alueille huomioitu ympäristölupapäätöksessä jäljempänä kuvatulla tavalla.

Toiminta-alueen laajentamisen ja rakennusten valmistumisen jälkeen hakija päivittää teollisuusalueen melumallin valituksenalaisen ympäristöluvan mukaisesti. Melumittauksia jatketaan ja uusintamittauksia tehdään tarpeen mukaan. Hakija toimittaa melumittausohjelman valvovalle viranomaiselle hyväksyttäväksi ennen mittauksia, ja viranomaisella on mahdollisuus tehdä melumittausohjelmaan muutoksia tarpeen mukaan. Lupamääräyksiin 10 ja 14 kirjatut toimenpiteet osoittavat, että lastaustoiminnan melupäästöt on huomioitu erityisellä tarkkuudella ympäristöluvassa ja määräykset ovat kattavat ja riittävät toiminnasta aiheutuvien melupäästöjen hallintaan. Molemmat määräykset antavat viranomaiselle edellytykset toiminnan melupäästöjen seurantaan sekä selkeät toimintaohjeet tilanteisiin, joissa asetetut raja-arvot ylittyvät.

Vastineessa on viitattu hakemuksen liitteenä olevaan, tehdasalueella 6.2.2024 tehtyihin mittauksiin perustuvaan ympäristömeluselvitykseen. Meluselvityksen perusteella kaapelitehtaan merkittävin melulähde ovat tehdasalueella ulkona liikkuvat työkoneet. Kaapelin alukseen lastauksesta ei ole havaittu aiheutuvan merkittäviä melupäästöjä. Aluksen moottorin tai apumoottorin käyntiääni on merkittävin kaapelin alukseen lastauksen melulähde, ja sen suuruus vaihtelee aluskohtaisesti. Normaalisti alukset eivät käytä päämoottoreita lastauksen aikana. Vastineen kuvissa on meluselvitykseen perustuen esitetty kaapelitehtaan toiminnan päivä- ja yöajan keskiäänitasot tilanteessa, jossa kaapelin lastaus alukseen on käynnissä. Kaapelitehtaan nykyiset päivä- ja yöajan meluraja-arvot (päiväajan raja-arvo 55 dB, yöajan raja-arvo 50 dB) alittuvat lähimpien asuinrakennusten kohdalla. Toiminnan laajentaminen nostaa ympäristön melutasoja lähinnä Båtvikenin suunnalla. Båtvikintiellä tapahtuva raskaan liikenteen lisääntyminen ei kuitenkaan aiheuta merkittävää liikenteestä aiheutuvan melupäästön kasvua. Kuvien mukaisesti kaapelin lastauksen aikana melun raja-arvot alittuvat lähimmissä häiriintyvissä kohteissa myös tilanteessa, jossa lastaus on käynnissä.

Pikkalanlahden lintualue (FINIBA 210267) sijoittuu tehdasalueesta katsoen etelälounaaseen. Lintualueen tehdasta lähinnä oleva kulma sijoittuu Båtvikenin luonnonsuojelualueen kaakkoiskulmaan Mellanholmen ja Tjuvholmen -nimisten saarien väliin. Vuonna 2002 julkaistussa BirdLife Suomi ry:n ja Suomen Ympäristökeskuksen ”Suomen tärkeät lintualueet FINIBA” -julkaisussa Pikkalanlahden lintualue on täyttänyt yhden lajin kerääntymiskriteerit. Suomessa on tunnistettu yhteensä 411 tärkeää lintualuetta. Lintualuerekisterin linnustotiedot perustuvat monin eri menetelmin tehtyihin laskentoihin. Julkaisussa todetaan, ettei FINIBA ole virallinen suojeluohjelma, ja hankkeen tuloksena syntynyt tärkeiden lintualueiden verkko muistuttaa Naturaa ja monia kansallisia suojeluohjelmiamme. Alueen nimeäminen tärkeäksi lintualueeksi ei vielä ole tae suojelun toteutumisesta.

Uudenmaan lintuharrastajien yhdistys on julkaissut Tringa-lehdessä 4/2010–1/2011 raportin ”Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla”. Artikkelin mukaan Pikkalanlahden lintualue on tunnistettu lintujen kevät- ja syyslevähdysalueeksi. Kummassakaan lintulaskentoihin perustuvassa julkaisussa Pikkalanlahtea ei siis ole tunnistettu tärkeäksi pesimisalueeksi. Alue toimii lintujen levähdysalueena kevät- ja syysmuuttojen aikana.

Båtvikenin luonnonsuojelualue on perustettu Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä 19.3.1987. Päätöksen mukaan suojelualueen muodostaa kaksi erillistä saariryhmää ja näihin liittyvä vesialue. Saariryhmä on säilynyt luonnontilassa kymmeniä vuosia ja muodostaa harvinaislaatuisen näytteen sisäsaariston luonnosta, minkä perusteella alueella on luonnonsuojelun kannalta valtakunnallista merkitystä ja kohteen suojelu edistää huomattavaa yleistä etua. Alueen rauhoitusmääräysten mukaan alueelle ei saa rakentaa rakennuksia, laitteita, teitä tai polkuja. Lisäksi telttailu ja yöpyminen veneissä on kielletty.

Tehtaan eri käyntitilanteissa tehtyjen melumallinnusten mukaisesti tehtaan toiminnasta johtuva, yli 45 dB:n melu ei ulotu missään tuotantotilanteessa Båtvikenin luonnonsuojelualueelle tai Pikkalanlahden lintualueelle.

Båtvikenin luonnonsuojelualue kuuluu perustamisasiakirjassa tehdyn rajauksen perusteella valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisiin luonnonsuojelualueisiin, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä. Tällaisilla alueilla ei sovelleta päätöksessä mainittua yöohjearvoa (40 dB). Rauhoitusmääräykset eivät rajoita toimintaa luonnonsuojelualueen rajojen ulkopuolella.

Mikäli hallinto-oikeus kuitenkin katsoo, että luonnonsuojelualueelle asetettujen ohjearvojen noudattamisen varmistamiseksi ympäristöluvan melurajoja koskevaa määräystä on tarpeen muuttaa, tulee luonnonsuojelualueelle kohdistuvan melun osalta käyttää ainoastaan päätöksen mukaista päiväohjearvoa.

Toiminnan asemakaavan vastaisuus

Hanke ja sen toiminnat ovat voimassa olevan asemakaavan mukaisia, ja lastauslaituri on vakiintunut käyttöön jo useiden vuosikymmenten ajan. Alue, jolla tehdas sijaitsee, on kaavoitettu voimassa olevan asemakaavan Pikkalanlahti II (hyväksytty 1981) mukaan teollisuus-, toimisto- ja varastorakennusten korttelialueeksi. Pikkalanlahden alueen asemakaavan muutos on valmisteilla. Asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on käsitelty Kirkkonummen kuntatekniikan lautakunnassa 14.12.2017. Asemakaavan suunnittelussa on todettu, että Pikkalanlahden teollisuusalueen asemakaavan muutos ja mahdollinen laajennus tehdään alueen toimijoiden tarpeiden mukaiseksi ja tarvittaessa kaavoitetaan uusia yritystontteja.

Tehtaan ympäristölupahakemuksessa sekä ympäristöluvassa on esitetty kuva 12, johon on piirretty tehtaan tulevat laajennusalueet. Hakemuksen mukaisesti laajennusalue 1 on suunniteltu pääosin ulkovarastointialueeksi, jossa varastoitaisiin kaapelikeloja, eli valmiita tuotteita. Lisäksi laajennusalueen 1 lounaiskulmaan on varattu alue varastorakennukselle (noin 100 m^2), joka samalla toimisi portin vartijan työtilana. Laajennusalueen 1 käyttö vastaa asemakaavan rakennuskaavamääräyksiä.

Ympäristölupahakemuksen ja -luvan mukaisesti laajennusalueelle 2 ei ole toistaiseksi tarkempia suunnitelmia, vaan toimintojen sijoittaminen suunnitellaan myöhemmässä vaiheessa. Suunnittelussa huomioidaan alueella voimassa olevat rakennuskaavamääräykset. Ympäristölupahakemuksessa tai -luvassa laajennusalueelle 3 ei ole esitetty mitään toimintoja. Laajennusalue 3 on suunniteltu jätettäväksi luonnontilaan vähintäänkin siltä osin, kun alueen nykyinen asemakaava edellyttää.

Hakija on asemakaavan vastaisuuden osalta viitannut Kirkkonummen kunnan ympäristöluvan kuulemisvaiheessa antamaan lausuntoon. Kunnalla on kaavoitusmonopoli, ja asemakaavan vastuutahona kunnan kaavoittajalla on paras näkemys ja osaaminen siitä, kuinka kunnan alueen käyttö on järjestetty ja minkälaista toimintaa kaava-alueella saa harjoittaa.

Toisin kuin valittaja väittää, tehtaalla on ollut käytössään laivojen lastauksessa käytetty ponttonilaituri jo 1980-luvulta lähtien ja laiturin lupatarpeita on selvitetty vuosien varrella eri viranomaisten kanssa. Nykyinen laituri on ensimmäisen käytössä olleen laiturin tavoin ponttonilaituri. Osa laiturista on katettu vuonna 2020 mahdollisen, kaapelin siirtämiseen tarkoitetun rullaradan aiheuttaman melun hallitsemiseksi sekä radan eristämiseksi. Hakija on selvittänyt laiturin lupatarvetta muun muassa 8.8.2017 Uudenmaan ELY-keskukselle lähetetyllä sähköpostilla. Uudenmaan ELY-keskus on 7.11.2017 lähettämässään sähköpostissa todennut, ettei rakenne tarvitse vesilain mukaista lupaa. Väylän ruoppaukselle on ELY-keskuksen 15.11.2019 myöntämä lupa. Lastauslaiturin rullaradan kattaminen on käsitelty Uudenmaan ELY-keskuksen tarkastuskäynnin yhteydessä 22.6.2021. Tarkastuskertomukseen ei ole kirjattu kattamista koskevia jatkotoimenpiteitä. Sen sijaan kertomuksessa mainitaan, että lastauslaiturin rullaradan lämmön/äänen eristäminen vuonna 2020 on vaimentanut kaapelien lastausrullaradan melua tehokkaasti.

Valittaja on vastaselityksessään täydentänyt vaatimuksiaan valituksenalaisen päätöksen asemakaavan vastaisuuteen, ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuuteen sekä luonnonsuojelualueille kohdistuvaan meluun liittyen. Luonnonsuojelualueelle kohdistuvan melun osalta on esitetty muun ohella, että alue tulee lisätä melutarkkailuun ympäristöluvan määräyksissä. Melun osalta on esitetty uutena näkökohtana, että myös naapurustolle aiheutuu melurasitusta, joka tulisi selvittää osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Lisäksi valittaja on esittänyt päätöksen uusina kumoamisperusteina, että lupahakemukseen liitetty perustilaselvitys ei täytä ympäristönsuojelulaissa annettuja direktiivilaitoksen lupaharkintaa koskevia säännöksiä muun ohella pohjavesiselvityksen ja merkityksellisten vaarallisten aineiden osalta. Valituksenalainen päätös on

myös vastoin ympäristönsuojelulain 52 §:ssä jätehuollosta säädettyä. Lisäksi ympäristöluvan mukaisen toiminnan sijoittaminen vaikeuttaa alueen käyttöä maakuntakaavassa varattua tarkoitusta varten ja tehtaan purkuputki on johdettu suoraan Fiskarvikeniin, joka on luontodirektiivin mukainen ensisijaisesti suojeltu meriluontotyyppi ja ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu erityinen luonnonolosuhde.

Valituksessa esitettyjen vaatimusten osalta vastaselityksessä on esitetty asiakirja-aineistoa erityisesti kaapelitehtaan lastauslaiturin rakentamis- ja laajentamisajankohtiin sekä laiturin käyttölaajuuteen (lastausten vuotuisen lukumäärän ja kestoajan sekä laivojen koon muutokset) liittyen ja esitetty, että valituksenalainen päätös on perustunut osin virheellisiin tietoihin.

Vastaselityksestä on annettu tieto Prysmian Group Finland Oy:lle.

Prysmian Group Finland Oy on hallinto-oikeuteen toimittamassaan vastineessa aikaisemmin esittämiensä vaatimusten lisäksi muun ohella pyytänyt hallinto-oikeutta siltä varalta, että se kumoaisi valituksenalaisen päätöksen kokonaan tai osittain, palauttamaan asian lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi ja määräämään päätöksen yhteydessä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 124 §:n 3 momentin nojalla, että kumottua ympäristölupapäätöstä on edelleen noudatettava kokonaisuudessaan, kunnes lupaviranomainen on ratkaissut asian uudelleen. Lisäksi on pyydetty asian käsittelyn ja ratkaisun lykkäämistä. Vastineessa on ilmoitettu YVA-prosessin aloittamisesta laiturin rakentamisluvalle asetetun ehdon mukaisesti ja esitetty samassa yhteydessä ympäristöluvasta tehdyn valituksen pääasiallisen valitusperusteen poistuvan.

Prysmian Group Finland Oy on antanut valittajan vastaselityksen johdosta vastineen.

Valittaja on uuden vastineen johdosta antamassaan vastaselityksessä vaatinut hallinto-oikeutta hylkäämään aluehallintoviraston päätöksen täytäntöönpanoa koskevan Prysmian Group Finland Oy:n pyynnön. Määräys tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi ja olisi vastoin YVA-lakia sekä johtaisi EU-oikeuden vastaiseen tilanteeseen. Lisäksi valittaja on vaatinut, että mikäli asian ratkaisu viivästyy tai käsittelyä lykätään hakijan pyytämällä tavalla, hallinto-oikeus määrää päätöksen täytäntöönpanon keskeytettäväksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 123 §:n 1 momentin nojalla.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää Prysmian Group Finland Oy:n vastineessa esitetyn väitteen valittajan valitusoikeuden puuttumisesta.

2. Hallinto-oikeus ei tutki valittajan vastaselityksessä esitettyjä direktiivilaitoksen lupaharkintaa koskeviin säännöksiin, jätehuoltoon, maakuntakaavaan ja jätevesien johtamiseen liittyviä valitusperusteita.

3. Valituksen osaksi hyväksyen hallinto-oikeus kumoaa aluehallintoviraston päätöksen ja palauttaa asian Lupa- ja valvontavirastolle ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisen arviointimenettelyn suorittamiseksi ja hallinto-oikeuden päätöksessä mainittujen selvitysten täydentämiseksi. Arviointimenettely on suoritettava jäljempänä perusteluosasta ilmenevästi, mikäli luvan hakemista halutaan jatkaa. Tämän jälkeen hakemukseen on liitettävä ympäristövaikutusten arvioinnista annettu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sekä uusi, ympäristömelumittauksin täydennetty melumallinnus ja selvitys toiminnan kaavanmukaisuudesta.

Perustelut

1. Valitusoikeutta koskeva ratkaisu

Prysmian Group Finland Oy on esittänyt, ettei valittajalla ole valitusoikeutta asiassa kiinteistönsä sijainnin perusteella. Vaikka valituksenalaisen päätöksen mukainen laajennusalue on sijainnut alun perin valittajan kiinteistöön rajautuvalla kiinteistöllä, valittajan kiinteistön ja hakijan laajennusalueen rajojen välinen matka on lyhyimmilläänkin 125 metriä.

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on asianosaisella.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) esitöiden mukaan valitusoikeudesta on ollut tarkoitus säätää lähes samoin kuin edeltävän ympäristönsuojelulain 97 §:ssä. Ympäristönsuojelulain (86/2000) 97 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea.

Hallinto-oikeus toteaa, että asianosaisuus on ympäristönsuojelulain mukaisissa asioissa vakiintuneesti perustunut siihen haitalliseen päästöstä aiheutuvaan vaikutukseen, joka toiminnasta saattaa aiheutua, kun otetaan muun ohella huomioon toiminnan laatu sekä sen ja häiriintyvien kohteiden välinen etäisyys.

Asiassa saadun selvityksen mukaan valittajan asuinkiinteistön raja sijaitsee runsaan 400 metrin etäisyydellä kaapelitehtaan nykyisestä ympäristöluvan mukaisesta toiminta-alueesta ja noin 150 metrin etäisyydellä valituksenalaisessa päätöksessä hyväksytyn toiminta-alueen laajennusosasta (osa-alue 1), jolle on tarkoitus perustaa kaapelitehtaan varastoalue. Valittajan asuinrakennuksen pihapiiri puolestaan sijaitsee karttatarkastelun perusteella runsaan 600 metrin etäisyydellä nykyisen ympäristöluvan mukaisen toiminta-alueen rajasta ja runsaan 300 metrin etäisyydellä valituksenalaisessa päätöksessä hyväksytystä laajennusalueesta.

Valituskirjelmässä on viitattu muun ohella tehtaan laajenemisesta johtuviin muutoksiin ympäristössä, kun metsäalueet muuttuvat esimerkiksi varastokentiksi. Hallinto-oikeus katsoo, ottaen huomioon valittajan asuinkiinteistön sijainti kaapelitehtaaseen nähden ja erityisesti valituksenalaisessa päätöksessä hyväksytyt toiminnan kapasiteetin lähes kolminkertaistuminen, toiminta-alueen laajeneminen valittajan asuinkiinteistön suuntaan sekä mainittujen muutosten vaikutuksiin liittyvät

epävarmuudet, että valittajalla on asiassa asianosaisuuteen perustuva valitusoikeus ainakin melu- ja ilmanlaatuvaikutusten perusteella. Valittajan kiinteistön ja toimintakiinteistön rajautumisesta Prysmian Group Finland Oy:n vastineessa esitetyillä seikoilla ei ole ratkaisevaa oikeudellista merkitystä valittajan valitusoikeuden kannalta, ja yhtiön väite on hylättävä.

2. Tutkimatta jättäminen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 41 §:n 1 momentin mukaan valitusajan päättymisen jälkeen uuden vaatimuksen saa esittää vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai valitusajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan. Pykälän 2 momentin mukaan valitusajan päättymisen jälkeen valittaja saa esittää uusia perusteluja vaatimuksensa tueksi, jollei asia sen johdosta muutu toiseksi.

Vastaselityksessä valitusajan päättymisen jälkeen esiin tuodut seikat ovat olleet valittajan tiedossa tai tieto niistä olisi ollut saatavilla jo valitusajan puitteissa, eikä myöskään olosuhteissa ole tapahtunut sellaista muutosta, jonka johdosta uudet vaatimukset olisivat perusteltuja. Valittaja on vastaselityksessä esittänyt uusia valitusperusteita liittyen direktiivilaitoksen lupaharkintaan, jätehuoltoon, maakuntakaavaan ja jätevesien johtamiseen. Esitettyjen uusien valitusperusteiden johdosta asia muuttuisi toiseksi, joten ne on jätettävä tutkimatta.

3. Päätöksen kumoaminen

Keskeiset lupaharkintaa koskevat säännökset

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan *ympäristön pilaantumisella* tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi. mukaan

Ympäristönsuojelulain 29 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvanvaraisen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa. Toiminnan muutos on aina olennainen, jos toiminta sen seurauksena muuttuu direktiivilaitoksen toiminnaksi.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista. Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua toimintaa, hakemukseen on liitettävä mainitun lain 19 §:ssä tarkoitettu ympäristövaikutusten arviointiselostus ja 23 §:ssä tarkoitettu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 (527/2014) momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Tehtaan sijainti ja toiminta

Pikkalan kaapelitehdas sijaitsee Siuntion kunnan rajalla Kirkkonummen kunnassa, Båtvikin alueella meren rannalla. Tehdasalue koostuu useammasta kiinteistöstä. Suurin osa toiminnoista, kuten kaapelitehdas ja tekoallas, sijoittuu kiinteistölle 257-406-1-5. Tehdasalueella sijaitsevat myös Adven Oy:n energiantuotantoyksikkö, Nordic Aluminium Oyj:n alumiiniprofiilituotanto, Kemira Operon Oy:n operoima jätevedenpuhdistamo, konttorit sekä yhteinen ruokala ja tehdashuoltoyksiköt.

Kaapelitehtaan toiminta-alueelle on valituksenalaisella päätöksellä hyväksytty aluelaajennuksia nykyisin jo käytössä oleville kiinteistöille. Laajennusalueen uudet rakennukset sekä ulkovarastointialue tulevat sijoittumaan nykyisen tehtaan koillispuolelle. Laajennusalueet 1, 2 ja 3 muodostavat hallinto-oikeuden suorittaman karttatarkastelun perusteella yhteensä noin 25 hehtaarin laajuisen alueen, kun tehtaan nykyinen tehdasalue käsittää noin 32 hehtaaria. Ympäristölupahakemuksessa laajennusalue 1 (6,5 ha) on suunniteltu ulkovarastointialueeksi. Laajennusalueelle 2 (noin 1,6 ha) ei vielä ole esitetty toimintoja, ja laajennusalueen 3 (noin 17 ha) käytöstä ei ole hakemuksessa mainintaa.

Tehtaan lastauslaituri sijaitsee kiinteistöillä 257-406-1-4 ja 257-406-1-2. Toiminnanharjoittajan ilmoituksen mukaan ponttonilaituri on ollut käytössä 1980-luvulta lähtien. Asiakirjoista saadun selvityksen mukaan nykyinen lastaamiseen tarkoitettu pysyvä laituri on rakennettu vuosien 2012 ja 2017 välillä.

Valituksenalaisella päätöksellä hakijalle on myönnetty ympäristölupa Pikkalan kaapelitehtaan toiminnan olennaiseen muuttamiseen. Samalla päätöksellä ympäristölupa 17.9.2019 numero 359/20219 on tarkistettu koko toiminnan osalta vastaamaan toimialan (SF BREF, takomot ja valimot) parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) vaatimuksia.

Kaapelitehtaalla valmistetaan energiakaapeleita ja tietoverkkokaapeleita. Kaapeleiden vuosittainen tuotantomäärä on ollut viime vuosina noin 40 000–48 000 tonnia. Tuotantomäärä tulee kasvamaan toiminnan muutosten myötä noin 120 000 tonniin vuodessa. Merikaapeleiden tuotantomäärien kasvaessa lyijyn vuosittainen käyttömäärä tulee kasvamaan täydessä tuotantokapasiteetissa nykyisestä 10 000 tonnista 30 000 tonniin vuodessa. Tuotanto- ja varastointimäärät maakaapeleiden osalta eivät tule muuttumaan.

Tuotteet valmistetaan alumiini- ja kuparilankoja vetämällä ja kertaamalla langat johtimiksi, minkä jälkeen ne eristetään kestävällä ja joustavalla PEX-muovilla sekä vaipataan. PEX-muoville tehdään tarvittaessa kaasunpoisto kaasunpoistotankissa tai lämpökäsittelytilassa. Vaippausvaiheessa voidaan liimata tai hitsata alumiini- tai kuparifolio tai yleisempänä tekniikkana suulakepuristimen avulla puristaa harkoista prosessissa sulatettavasta lyijystä kerros ennen muovivaippausta. Merikaapelit armeerataan prosessin lopuksi, eli niille tehdään teräs-, kupari- tai muovilangoista suojakerros, joka päällystetään bitumilla, minkä jälkeen ylimmiksi kerroksiksi tulee polyeteeninarua.

Valituksenalaisen päätöksen mukaiseen laajennettuun tuotantoon kuuluu nykyisen seitsemän lisäksi kaksi uutta langanvetokonetta ja nykyisen kymmenen lisäksi kaksi uutta johtimen kertauskonetta. Tehtaalla on ennestään yhdeksän kaasunpoistotankkia, kaksi PEX-muovin typpivulkanointiin perustuvaa pystyvulkanointilinjaa, kaksi ketjuvulkanointilinjaa sekä kaksi erityslinjaa, ja lupa on myönnetty kahdelle uudelle pystyeristyslinjalle (uusi merikaapelitorni). Laajennettuun tuotantoon kuuluu kahden aikaisemman lisäksi kaksi uutta lyijyvaippauslinjaa. Samoin armeerauslinjoja lisätään kahdesta neljään.

Tehtaan toiminnasta aiheutuu päästöinä ilmaan öljyhiilivetyjä, VOC-yhdisteitä sekä höyrystynyttä lyijyä ja lyijy-yhdisteitä. Lyijyn erotukseen käytetään sykloneja, jotka päivitetään vanhoissa linjoissa uudempiin ja joita otetaan käyttöön uusissa linjoissa. Ilmaan johdettavan poistoilman lyijypitoisuuksien arvioidaan kasvavan valituksenalaisen päätöksen mukaisessa toiminnassa vähäisesti. Hiilivetyjen vuosittaiset päästöt kasvavat toiminnan muutosten myötä kaksinkertaisiksi. Tehtaan toiminnassa ei synny varsinaisia prosessijätevesiä. Lyijypäällystyksessä on suljettu jäähdytysvesikierto, josta vedet toimitetaan vaarallisen jätteen käsittelylaitokselle, samoin kuin lyijylinjojen pesuvedet. Toiminnassa syntyy sekä vaarattomia että vaarallisia jätteitä, joiden kokonaismäärän arvioidaan kasvavan noin kolmanneksella. Esimerkiksi lyijypadoilta erottuvan lyijytuhkan määrän on arvioitu kaksinkertaistuvan. Toiminnasta aiheutuu myös melua, jota käsitellään jäljempänä tässä päätöksessä.

Kaapelitehtaan toimintaan liittyvät arviot YVA-menettelyn soveltamisesta

Päätös YVA-menettelyn soveltamisesta Båtvikenin alueen ruoppaukseen ja meriläjitykseen

Hakija on 20.8.2019 pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta päätöstä, edellyttääkö suunniteltu hanke Båtvikenin alueen ruoppaamiseksi ja ruoppausmassan läjittämiseksi mereen YVA-menettelyä. Hankkeen yleiskuvauksessa on todettu muun ohella, että muutosten jälkeen väylää käyttävien alusten tonnikoko pysyy pääosin samalla tasolla kuin nykyisin. ELY-keskuksen 15.11.2019 antaman päätöksen mukaan Båtvikenin alueen ruoppausta ja meriläjitystä koskevaan hankkeeseen ei sovelleta YVA-menettelyä. Päätöksessä on todettu, että koska hankkeessa syvennetään ja levennetään olemassa olevaa väylää ruoppaamalla ja siirretään kääntöympyrän paikkaa, se liittyy olemassa olevien rakenteiden muuttamiseen eikä näin ollen rinnastu uusien väylien tai kanavien rakentamiseen, joille YVA vaadittaisiin YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 g (kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille rakennettavat kanavat, alusliikenteen sisävesiväylät tai satamat) perusteella. Myöskään väylällä liikennöivien alusten kantavuus ei tule saadun selvityksen mukaan olennaisesti nousemaan nykyisestä. Hankkeen ei katsottu vaativan YVA-menettelyä YVA-lain liitteen 1 alakohdan 9 g tai kohdan 12 (kooltaan hankeluettelon hankkeita vastaavat hankkeiden muutokset) perusteella.

Lausunto YVA-menettelyn soveltamisesta valituksenalaisessa asiassa

Aluehallintovirasto on 7.1.2025 pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa YVA-menettelyn soveltamisesta kaapelitehtaan lastauslaituriin. ELY-keskus on lausunnossaan 6.2.2025 ottanut kantaa ympäristölupahakemuksessa esitetyn kaapelitehtaan toiminnan muuttamisen YVA-tarkastelutarpeeseen kokonaisuudessaan. Lausunnossaan se on todennut, että kaapelitehtaan toiminnan muutoksessa kaapeleiden valmistusprosessi ei muutu, mutta laitoksen kapasiteettia kasvatetaan huomattavasti.

ELY-keskuksen lausunnossa tehtaan toimintaa on kuvattu seuraavasti. Kaapeleiden valmistusprosessi on monivaiheinen. Yksi vaiheista on alumiini-

kuparijohtimien eristäminen vulkanoimalla ne kemiallisesti (peroksidin avulla) PEX-muovilla. Toiminnan muutoksessa laitokselle rakennetaan kolme uutta tällä periaatteella toimivaa pystyeristyslinjaa. Aiemmin käytössä on ollut neljä vulkanointilinjaa. YVA-direktiivin liitteessä II on lueteltu toimintoja ja hanketyyppejä, joihin YVA-lain 13 §:n mukaista päätöksentekoa YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on sovellettava alhaisella kynnyksellä. Kyseisen liitteen kohdan 4 e mukaan tällainen hanketyyppi on myös ”Metallien ja muovimateriaalien pintakäsittelylaitokset, joissa käytetään elektrolyysiä tai kemiallista prosessia”. ELY-keskuksen tulkinnan mukaan kaapelien eristäminen on tällaista YVA-direktiivin tarkoittamaa toimintaa, minkä vuoksi tehtaan toiminnan muutoksesta tulee tehdä YVA-lain 13 §:n mukainen päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa. Laitoksen kapasiteetti kasvaa huomattavasti ja toiminta laajenee myös uudelle laajalle alueelle, mikä saattaa lisätä hankkeen kokonaisvaikutuksia ympäristöön. Myös olemassa olevan lastauslaiturin mahdollinen YVA-menettelyn tarve tullaan käsittelemään osana tätä päätöstä.

Uusi lausunto YVA-menettelyn soveltamisesta valituksenalaisessa asiassa

ELY-keskus on antanut uuden lausunnon 11.3.2025 saatuaan Prysmian Group Finland Oy:ltä lisäselvityksen, jonka mukaan kaapelien alumiini-kuparijohtimien eristäminen tapahtuu puristamalla johdinsuoja-, eristys- ja hohtosuojakerrokset eristekerrokseksi metallijohtimen päälle suulakepuristuksella. Hakemuksessa kuvattu kemiallinen vulkanointi tapahtuu eristekerroksessa, eikä johtimen ja eristekerroksen välillä tapahdu kemiallista reaktiota. Näin ollen johtimien eristäminen ei täytä YVA-direktiivin liitteen II asianomaisen kohdan prosessien ehtoja eikä ELY-keskuksen uuden arvion mukaan ole liitteen tarkoittamaa toimintaa, jolle tulisi matalalla kynnyksellä tehdä päätös YVA-menettelyn tarpeesta.

Ympäristölupahakemuksen mukaan kaapelitehtaan tuotantokapasiteetti kasvaa ja toiminta laajenee uusille alueille. Hakemuksen mukaan tuotantomäärien kasvaminen lisää vähäisessä määrin melupäästöjä muun muassa tehdasalueen lisääntyvän liikenteen ja alusten lastausten vuoksi. Raskaan kuljetusliikenteen määrä nousee noin 20 %. Uusien lyijylinjojen käyttöönoton myötä poistoilman lyijy- ja hiukkaspitoisuudet eivät tule merkittävästi kasvamaan, ja pitoisuudet jäävät nykyisten mittaustulosten perusteella alle asetettujen raja-arvojen. Tehtaan jäähdytysveden käyttömäärä ei tule kasvamaan tuotannon muutosten myötä. Hakemuksen mukaan aluskäyntien määrä kasvaa nykyisestä kaapelin valmistuksen lisääntymisen johdosta, mutta aluskäyntejä on edelleen sama määrä kuin voimassa olevassa luvassa on käsitelty, keskimäärin 1–2 kuukaudessa.

ELY-keskus on katsonut, että tehtaan toiminnan ja rakenteiden muutoksesta aiheutuvien vaikutusten laatu tai laajuus ei edellytä tehtäväksi YVA-päätöstä yksittäistapauksessa. Hanke voidaan rakentamisen ja toiminnan aikaisilta vaikutuksiltaan luokitella tavanomaiseksi teollisuuslaitoksen laajennushankkeeksi.

YVA-lain liitteen 1 kohdan 9 f mukaan YVA-menettelyä edellyttävät pääosin kauppamerenkulun käyttöön rakennettavat meriväylät, satamat, lastaus- tai purkulaiturit kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille. Kaapelitehtaan toimintaan kuuluvan lastauslaiturin ympäristövaikutuksia ei ole aiemmin arvioitu YVA-menettelyssä eikä siihen liittyen ole tehty päätöstä YVA-menettelyn tarpeesta yksittäistapauksessa.

Lastauslaituri on luvitettu osana kaapelitehtaan voimassa olevaa ympäristölupaa. Aluehallintovirastossa nyt vireillä olevassa kaapelitehtaan ympäristöluvan muutoshakemuksessa laiturin rakenteisiin tai sen toimintakapasiteettiin ei esitetä muutoksia suhteessa voimassa olevaan lupaan.

Euroopan komissio on tiedonannossaan 2021/C 486/01 käsitellyt kysymystä YVA-menettelyn tai YVA-päätöksen edellyttämisestä jälkikäteen, esimerkiksi hanketta koskevan luvan myöntämisen jälkeen. Tiedonannon mukaan EU:n jäsenvaltioiden on pantava YVA-direktiivi täytäntöön täysin sen vaatimusten mukaisella tavalla ja otettava tässä yhteydessä huomioon direktiivin perimmäinen tavoite, jonka mukaan direktiivin liitteissä I ja II luetelluista hankkeista on tehtävä ympäristövaikutusten arviointi tai arviointimenettelyn tarpeellisuusselvitys ennen luvan myöntämistä kyseiselle hankkeelle. YVA-direktiivissä ei kuitenkaan säädetä ympäristövaikutusten arvioinnin tai arviointimenettelyn tarpeellisuusselvityksen tekemisestä jälkikäteen eikä sen käytöstä mahdollisena oikeussuojakeinona YVA-direktiivin laiminlyömistä vastaan.

Toimivaltaisilla viranomaisilla on myös velvollisuus ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen korjaamiseksi, ettei ympäristövaikutuksia ole arvioitu, mutta tätä on jälkikäteisesti sovellettava vain poikkeuksellisissa tilanteissa ja toimenpiteiden on tapahduttava kansallisen lainsäädännön mahdollistamilla keinoilla. Suomen kansallisen YVA-lain mukaan valitusoikeus ympäristövaikutusten arvioinnin puuttumisesta tai puutteellisuudesta on sidottu valittamiseen hanketta koskevasta lupapäätöksestä. Näin ollen jälkikäteinen YVA-menettelyn tai YVA-tarvepäätöksen edellyttäminen hankkeelta, jolla on lainvoimainen lupa, ei lainsäädännön mukaan ole mahdollista kuin poikkeustapauksissa. Koska lastauslaiturin toimintaan tai rakenteisiin ei nyt vireillä olevassa ympäristöluvan muutoshakemuksessa ole esitetty voimassa olevasta luvasta poikkeavia muutoksia, ELY-keskus on katsonut, ettei kyseiseen laituriin voida edellyttää sovellettavaksi YVA-menettelyä tai YVA-päätösmenettelyä.

Koska Pikkalan kaapelitehtaan lastauslaituri kuuluu toimintaan, jolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2019, eikä laiturin toimintaan tai rakenteisiin ole ympäristöluvan muutoshakemuksessa esitetty tästä poikkeavia muutoksia, ELY-keskus on katsonut, ettei kaapelitehtaan olemassa oleva lastauslaituri edellytä YVA-menettelyn toteuttamista tai YVA-päätöstä yksittäistapauksessa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyvät valitusperusteet

Valituksessa hallinto-oikeutta on vaadittu kumoamaan valituksenalainen päätös ja palauttamaan se käsiteltäväksi uudelleen Lupa- ja valvontavirastossa muun ohella sen vuoksi, että hankkeesta ei ole suoritettu ympäristövaikutusten arviointia, vaikka hanke on YVA-lain liitteen 1 mukainen hanke (pääosin kauppamerenkulun käyttöön rakennettavat meriväylät, satamat, lastaus- tai purkulaiturit kantavuudeltaan yli 1 350 tonnin aluksille).

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) 2 §:n 10 kohdan mukaan hankkeella tarkoitetaan a) laitoksen, toiminnan ja rakennustyön toteuttamista; sekä b) muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista sekä mineraalivarojen hyödyntämistä.

Lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen (HE 50/2021 vp) mukaan pykälään lisättäisiin uusi 10 kohta, jossa määriteltäisiin hanke. Hankkeella tarkoitettaisiin laitoksen, toiminnan tai muun rakennustyön toteuttamista taikka muuta luonnonympäristöön tai maisemaan kajoamista tai mineraalivarojen hyödyntämistä. Ehdotettu määritelmä vastaisi YVA-direktiivin 1 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaista määritelmää ja Espoon sopimuksessa olevaa määritelmää. --- Espoon sopimuksen 1 artiklan V kohta sisältää määritelmän ”ehdotettu hanke”, jolla tarkoitetaan kaikkea toimintaa tai toiminnan huomattavaa muutosta, jonka toteuttamisesta toimivaltainen viranomainen päättää sovellettavan kansallisen menettelyn mukaisesti. YVA-direktiivin ja Espoon sopimuksen mukaiset hankkeen määritelmät eivät ole yhteneviä. Suomen käytännössä hanke on tulkittu edellä mainittujen määritelmien edellyttämällä tavalla, vaikka siitä ei ole aiemmin erikseen säädetty YVA-laissa. Lakiin lisättävä hankkeen määritelmä selkeyttäisi sitä, mihin hankkeisiin YVA-menettely tulee sovellettavaksi. Hankkeen määrittelemisen osalta saattaa aiheutua epäselvyyttä siitä, kattaako tietty hanke samalla hankealueella ja/tai sen ulkopuolella sijaitsevia muita toimintoja. Liitännäishankkeet saattavat kuulua YVA-menettelyn piiriin myös silloin, jos niiden katsotaan kuuluvan YVA-menettelyn kohteena olevaan hankekokonaisuuteen. EU:n komission ohjeistuksen mukaan liitännäishankkeiden kuulumista YVA-menettelyn piiriin tulisi arvioida ”centre of gravity” -testin avulla (Commission Note, Subject: Interpretation line suggested by the Commission as regards the application of Directive 85/337/EEC to associated/ancillary works. 5.3.2012). Siinä arvioidaan, ovatko liitännäiset hankkeet tai toimet YVA-menettelyn kohteena olevan hankkeen kannalta keskeisiä tai siihen suoraan liittyviä. Mikäli näin on, nämä toimet tai liitännäishankkeet kuuluvat hankekokonaisuuteen ja näin ollen myös YVA-menettelyn piiriin.

YVA-lain 3 §:n 1 momentin mukaan tätä lakia ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset luetellaan liitteessä 1.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

YVA-lain 25 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitettua hanketta koskevaan lupahakemukseen on ennen päätöksentekoa liitettävä ympäristövaikutusten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän sekä valtioiden rajat ylittäviin vaikutuksiin liittyvät 29 §:ssä tarkoitetut kansainvälistä kuulemista koskevat asiakirjat.

YVA-lailla on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 2011/92/EU, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2014/52/EU (YVA-direktiivi), minkä vuoksi nyt ratkaistavaa asiaa on arvioitava direktiivin ja sitä koskevan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännön velvoitteiden valossa. Asiassa voidaan lisäksi ottaa huomioon oikeudellisesti sitomattomina selvityksinä Euroopan komission antamat ohjeet YVA-direktiivin soveltamisesta.

Komission tiedonannossa 3.12.2021 (2021/C 486/01) on selvennetty YVA-direktiivin soveltamista Euroopan unionin tuomioistuimen uusimman oikeuskäytännön perusteella muun ohella hankkeiden pilkkomisen, hankkeiden kokonaisvaikutusten arvioinnin ja ympäristövaikutusten arvioinnin laiminlyönnin korjaamisen osalta.

Euroopan unionin tuomioistuin on monissa ratkaisuissaan ottanut kantaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamiseen. Tuomioistuimen tuomioiden yhtenäinen ja johdonmukainen linja on ollut, että direktiivin soveltamisalaa ja tarkoitusta on tulkittava hyvin laajasti (esimerkiksi asia C-72/95, Kraaijeveld ym.). Tuomioistuin on myös katsonut, että saman hankkeen laajennukset ja kumulatiivisten muutosten kokonaisuus voivat aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia (muun muassa C-275/09 Brussels Hoofdstedelijk Gewest ym. ja C-244/12 Salzburger Flughafen GmbH).

EU:n komission ohjeistuksen (muistio 5.3.2012) mukaan liitännäishankkeiden kuulumista YVA-menettelyn piiriin tulisi arvioida ”centre of gravity” -testin avulla (Commission Note, Subject: Interpretation line suggested by the Commission as regards the application of Directive 85/337/EEC to associated/ancillary works. 5.3.2012). Siinä arvioidaan, ovatko liitännäiset hankkeet tai toimet YVA-menettelyn kohteena olevan hankkeen kannalta keskeisiä tai siihen suoraan liittyviä. Mikäli näin on, nämä toimet tai liitännäishankkeet kuuluvat hankekokonaisuuteen ja näin ollen myös YVA-menettelyn piiriin. Arvioinnissa on komission mukaan ottava huomioon muun

muassa mahdollisen liitännäishankkeen tarkoitus, luonne, piirteet, sijainti sekä yhteydet päähankkeeseen. Liitännäishanke on päähankkeen kannalta keskeinen tai siihen suoraan liittyvä esimerkiksi silloin, jos liitännäishanke määrittelee päähankkeen sijainnin tai jos sen ainoa tarkoitus on palvella päähankkeen tarkoitusta.

YVA-menettelyn soveltaminen lastauslaituriin

Hallinto-oikeus toteaa YVA-menettelyyn liittyvien vaatimusten osalta ensinnä, että YVA-lain liitteen 1 mukaisen hankeluettelon kohdan 9 f mukaan YVA-menettelyä sovelletaan pääosin kauppamerenkulun käyttöön rakennettaviin meriväyliin, satamiin, lastaus- tai purkulaitureihin, jotka on mitoitettu yli 1 350 tonnin aluksille. Lisäksi hankeluettelon kohdan 12 mukaan myös kohdissa 1–11 tarkoitettuja hankkeita kooltaan vastaavat hankkeiden muutokset edellyttävät YVA-menettelyä. Hankeluettelon kohtaa 9 f vastaavassa YVA-direktiivin liitteen I kohdassa 8 b ”Kauppasatamat, rannassa kiinni olevat lastaus- ja purkulaiturit ja ulkosatamat (lukuun ottamatta lauttalaitureita), joihin pääsevät yli 1 350 tonnin alukset” ei menettelyn soveltamistarvetta ole kytketty liikennepaikan rakentamiseen, kun sen sijaan muiden liikennepaikkojen osalta on kyseisessä liitteessä tarkoitettu nimenomaan rakentamishankkeita.

Hallinto-oikeus toteaa vielä, että YVA-lain liitteen 1 hankeluetteloa uudistettaessa (voimaan 1.2.2019) on hallituksen esityksen (HE 102/2018 vp) mukaan tavoitteena ollut muun ohella hankeluettelon ajantasaistaminen, sisällön selkeyttäminen sekä yhdenmukaistaminen mahdollisimman pitkälle YVA-direktiivin kanssa. Lisäksi YVA-lain 18.6.2021 voimaan tulleessa muutoksessa hankkeen käsitettä on tarkennettu tuomalla lain 2 §:ään sen määritelmä, jonka mukaan hankkeella tarkoitetaan laitoksen, toiminnan ja rakennustyön toteuttamista sekä muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista sekä mineraalivarojen hyödyntämistä. Rakenteellisten seikkojen ohella siis myös toiminnan katsotaan sisältyvän hankkeen käsitteeseen. Ratkaisevaa YVA-menettelyn soveltamisen kannalta ei näin ollen tässä tapauksessa ole yksin laiturin pituus eikä se, missä vaiheessa laituri on rakennettu nykyiseen mittaansa, vaan myös itse toiminnan volyymi, jota kuvaavat hankeluettelossa määritellyn kantavuusmitoituksen ylittävien alusten liikennöinnin määrä ja lastauksen kesto sekä erityisesti näiden muutokset.

Viime aikoina tehtaan toimintaa on laajennettu merkittävästi. Tehtaan toiminta on muuttunut niin, että tehtaalla tuotetaan yhä enemmän merikaapelia, joka lastataan lastauslaiturista suoraan laivoihin.

Valituksenalaisen päätöksen kertoelmaosan mukaan alukset kiinnittyvät kiinteään ankkurointikenttään lastausta varten. Pienen aluksen lastaus kestää 1–3 vuorokautta, isomman 1–2 viikkoa. Aluskäyntien määrä kasvaa hieman merikaapelin valmistuksen lisääntymisen takia. Aluskäyntejä on nykyisellään keskimäärin 1–2 kuukaudessa. Vuonna 2024 aluskäyntejä on ollut yhteensä seitsemän kertaa. Lastauksia tulee olemaan toiminnan muutosten myötä vuosittain noin 12–18 kertaa. Alusten toteutunut yhteenlaskettu lastausaika vuonna 2024 on siis kertoelmaosan perusteella voinut olla enintään 14 viikkoa

eli 98 päivää, ja toiminnan muutoksen myötä se voi olla enimmillään 36 viikkoa eli 252 päivää. Toiminnan muutos on aluskäyntien osalta keskimäärin noin kaksinkertainen ja lastausaikojen osalta noin 2,5-kertainen. Toisaalta jo ennen valituksenalaisessa päätöksessä hyväksyttyä muutosta ympäristöluvassa on esitetty aikaisempia suurempia aluskäyntimääriä ja lastausaikoja.

Vuoden 2007 ympäristölupapäätöksen kertoelmaosan mukaan aluskäyntejä on ollut noin kaksi vuodessa. Kun aluskäyntejä on vuoden 2019 lupapäätöksen mukaan ollut keskimäärin 1–2 kuukaudessa, on laiturin käyttö tuolloin lisääntynyt aluskäyntien osalta 6–12-kertaiseksi. Myös vuonna 2018 toteutunut määrä 11 aluskäyntiä on ollut viisin-kuusinkertainen vuoden 2007 luvan mukaiseen määrään nähden.

Hakemuksesta tai valituksenalaisesta päätöksestä ei käy ilmi, kuinka paljon aluskäynnit ja lastausajat todellisuudessa keskimäärin muuttuvat. Yhtiö on vuonna 2022 toteuttanut tehtaan edessä olevalle merialueelle vesilain mukaisen ruoppaushankkeen, jossa väylää on syvennetty 8,5 metriin 5,5 metristä. Koska syväyksen lisääminen mahdollistaa lastauksen aiempaa suurempiin aluksiin, sen voidaan olettaa lisäävän myös lastausten kestoa. Näin ollen on myös arvioitavissa, että lastaukseen käytettävä aika tulee lisääntymään aluskäyntejä enemmän. Joka tapauksessa, kun myös kohdissa 1–11 tarkoitettuja hankkeita kooltaan vastaavat hankkeiden muutokset edellyttävät YVA-menettelyä, voidaan jo hakemuksen perusteella arvioitujen aluskäyntien ja lastausaikojen muutoksen perusteella arvioida, että kyse on YVA-lain liitteen 1 kohdan 12 mukaisesta hankkeen muutoksesta, johon sovelletaan YVA-menettelyä.

Kaapeleiden valmistus YVA-menettelyn soveltamisen kannalta

Kaapeleiden valmistus tehtaassa edellyttää lyijyn sulattamista. Laitos ei kuitenkaan ole YVA-lain liitteen 1 kohdassa 4 a tarkoitettu valimo tai sulatto, jonka tuotanto on vähintään 5 000 tonnia eikä kohdassa 4 c tarkoitettu muita kuin rautametalleja jalostava metallitehdas tai pasutuslaitos. Hallinto-oikeus katsoo, kuten ELY-keskus, että johtimien eristäminen Pikkalan kaapelitehtaalla ei myöskään täytä YVA-direktiivin liitteen II kohdan 4 e prosessien ehtoja eikä näin ollen ole liitteen tarkoittamaa toimintaa, jolle tulisi matalalla kynnyksellä tehdä päätös YVA-menettelyn tarpeesta.

Valituksenalaisessa päätöksessä esitetyn mukaisesti laitoksen lyijynsulatustoiminta vastaa ympäristölupaharkinnassa ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 1 kohdan 2e (sulatto, jonka sulatuskapasiteetti ylittää 4 tonnia vuorokaudessa lyijyn osalta) mukaista direktiivilaitoksen toimintaa. Kyseinen toimintokohta mainitaan kaksissa BAT-päätelmissä: takomo- ja valimoteollisuuden (SF) sekä muita kuin rautametalleja käyttävän metalliteollisuuden (NFM) parhaan käyttökelpoisen tekniikan vertailuasiakirjoissa (BREF) ja BAT-päätelmissä. Laitoksen toimintaan sovelletaan takomo- ja valimoteollisuuden BAT-päätelmiä. Toiminnan volyymin kasvaessa myös sen päästöt lisääntyvät ainakin melun, ilmanepäpuhtauksien sekä tuotannossa syntyvän jätteen määrän osalta. Nämä vaikutukset tulee ottaa huomioon arvioitaessa YVA-menettelyn soveltamista

ja hankekokonaisuuden laajuutta. Pikkalan kaapelitehtaan tuotannon laajentaminen on edellyttänyt myös valituksenalaisessa päätöksessä hyväksyttyjä aluelaajennuksia, joilla on niin ikään merkitystä arvioitaessa YVA-menettelyn soveltamista ja hankekokonaisuuden laajuutta.

Ruoppaus- ja meriläjityshankkeen liittyminen tehtaan tuotannon laajentumiseen ja kaapeleiden lastaustoiminnan lisääntymiseen

Prysmian Group Finland Oy:lle on myönnetty vesilain mukainen lupa Båtvikin väyläalueen ruoppaamiseen Etelä-Suomen aluehallintoviraston 19.10.2021 antamalla päätöksellä nro 319/2021. Päätöksen perustelujen mukaan hankkeen tarkoituksena on syventää ja leventää olemassa olevaa Båtvikenin kauppamerenkulun väylää vastaamaan nykyisten alusten täyden kantavuuden syväystä sekä uusien kaapelinlastaus- ja kaapelinlaskualusten mitoituksia merikaapelipituuksien kasvaessa. Perustelujen mukaan hankkeen pääasiallinen hyöty on Prysmian Group Finland Oy:n tehostuva lastaustoiminta ja meriturvallisuuden lisääntyminen suuremman syväyksen aluskoolle. Hallinto-oikeus on 11.9.2024 antamallaan päätöksellä nro 1183/2024 valitukset enemmälti hyläten muuttanut aluehallintoviraston päätöksen eräitä lupamääräyksiä.

Prysmian Group Finland Oy oli pyytänyt ELY-keskukselta päätöstä YVA-menettelyn soveltamisesta väylähankkeeseen nykyistä lainvoimaista ympäristölupaa koskevan hakemuksen ollessa vireillä aluehallintovirastossa. ELY-keskus on antanut 15.11.2019 päätöksen YVA-menettelyn soveltamisesta ympäristölupapäätöksen antoajankohdan 17.9.2019 jälkeen. Siten yhteysviranomainen ei ole tarkastellut ruoppaus- ja meriläjityshankkeen vaikutuksia yhdessä kaapelitehtaan toiminnan tuolloin vireillä olleen laajentamisen eikä alusliikenteen lisääntymisen vaikutusten kanssa. Meriväylän ruoppaus on kuitenkin liittynyt tehtaan toiminnan muutokseen siten, että entistä suurempien kaapelikuormien lastaus on mahdollistunut, kun alusten täyttä kantavuutta on voitu ruoppauksen jälkeen hyödyntää. Näin ollen Båtvikin väylän ruoppaus ja meriläjitys on ollut osa hankekokonaisuutta, jonka päätarkoituksena on ollut tehtaan toiminnan vireillä olleen, lyijyn käytön kaksinkertaistumista merkinneen tuotantokapasiteetin laajentamisen mahdollistaminen. Båtvikin väylän ruoppaus- ja meriläjityshankkeen lisäksi tämä on edellyttänyt tehtaan omaan käyttöön tarkoitetun, yli 1 350 tonnin aluksille mitoitetun lastauslaiturin rakentamista nykyiseen mittaansa ja alusliikenteen ja lastaustoiminnan lisääntymistä.

YVA-menettelyn soveltaminen hankekokonaisuuteen

Valituksenalaisessa päätöksessä ympäristölupa on myönnetty ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisena toiminnan olennaisena muutoksena, jossa muutokset ovat liittyneet tehtaan merikaapelituotantoon ja sen tuotantokapasiteetin lisäämiseen sekä toiminta-alueen laajentamiseen koillisen suuntaan noin 300 metriä. Lupaa ei ole haettu lastauslaiturin muutoksiin, mutta esimerkiksi valituksenalaiseen päätökseen liitetystä meluselvityksestä ilmenee, että laituri on nykyisellään 400 metriä pitkä. Voimassa olevassa ympäristöluvassa 17.9.2019, joka on hyväksytty niin ikään

ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisena toiminnan olennaisena muutoksena, laituri on toimintojen sijoittumista esittävän kartan mukaan ollut vain muutamia kymmeniä metrejä pitkä, joten laituria on vasta valituksenalaisessa päätöksessä voitu tarkastella nykyisessä pituudessaan. Siten sen sijoittumisen nykyiselle paikalleen 400 metriä pitkänä rakennelmana ei voida katsoa tulleen hyväksytyksi lainvoimaisella ympäristölupapäätöksellä.

Hallinto-oikeus katsoo, että laiturin pituudella on ainakin melun leviämisen kannalta oleellinen merkitys, koska sillä on vaikutusta laivojen moottoreiden ja apumoottoreiden muodostaman keskeisen äänilähteen sijaintiin ja siten melun leviämisympäristöön.

Hallinto-oikeus toteaa edellä esittämänsä perusteella, että nykyisen mittaluokan laiturin lastaustoiminta ei ole ollut ympäristölupaharkinnan kohteena aiemmin. Siten lastauslaituriin olisi tullut soveltaa YVA-menettelyä ympäristölupahakemuksen perusteella jo ennen valituksenalaisen päätöksen antamista. Lastauslaiturissa suoritettava kaapeleiden lastaus tosin on hyväksytty lainvoimaisessa ympäristöluvassa, mutta väärään sijaintiin perustuvana, koska laituri on esitetty huomattavasti todellista lyhyempänä, ja ilman tietoa väylän ruoppaushankkeesta. Tämän seurauksena lastaustoiminnan melun ja muiden ympäristövaikutusten arvioinnin lähtökohdat ovat olleet toiset kuin nyt kysymyksessä olevassa lupa-asiassa.

Saadun selvityksen mukaan Lupa- ja valvontavirasto on 2.4.2026 hakijalle antamassaan lausunnossa katsonut, että Prysmian Group Finland Oy:n kaapelitehtaan lastauslaituriin on sovellettava YVA-menettelyä rakentamisluvan käsittelyn yhteydessä. Lausunnon mukaan lastauslaituri on ollut nykyisenlaisena paikoillaan jo ainakin vuodesta 2017, mutta laiturilla ei ole rakentamislupaa. Lupa- ja valvontavirasto on katsonut, että rakentamisluvan myöntäminen YVA-lain hankeluettelossa tarkoitetulle hankkeelle, jolla ei ole ollut kyseistä lupaa aiemmin, on poikkeukselliseksi katsottava tilanne, jossa ympäristövaikutukset on arvioitava hankkeen toteuttamisen jälkeen. Hallinto-oikeus katsoo kuitenkin, että YVA-menettelyn soveltaminen pelkästään laiturihankkeeseen ei ole riittävää ottaen huomioon hankekokonaisuus, jonka osahanke laiturihanke on, päähankkeeksi katsottavan kaapelituotannon laajentamisen välttämättömänä edellytyksenä.

Valituksessa ja hakijan vastineessa sekä Kirkkonummen kunnan ja ELY-keskuksen lausunnoissa on viitattu muun ohella Euroopan komission tiedonantoon 2021/C 486/01. Kyseisessä tiedonannossa on tuotu esiin, että YVA-direktiivin tarkoitus ei saa jäädä toteutumatta sen seurauksena, että hankkeita pilkotaan. Usean hankkeen yhteisvaikutusten huomioimatta jättäminen ei saa tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikki hankkeet jäävät ympäristövaikutusten arviointia koskevan velvoitteen ulkopuolelle, vaikka niillä yhdessä olisi todennäköisesti YVA-direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tällä voi tiedonannon mukaan olla merkitystä erityisesti monimutkaisissa hankkeissa, jotka toteutetaan vaiheissa, joita varten on ehkä haettava lupa myöhemmin. Jos useilla hankkeilla voi olla yhdessä YVA-direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja merkittäviä ympäristövaikutuksia, näiden hankkeiden ympäristövaikutukset

olisi arvioitava kokonaisuutena ja kumulatiivisesti. Unionin tuomioistuin puoltaa oikeuskäytännössään YVA-direktiivin laaja-alaista tulkintaa ja on korostanut, että direktiivillä pyritään hankkeiden tai niiden muutosten ympäristövaikutusten arviointiin kokonaisuutena. YVA-menettelyn soveltamista tulee näin ollen tarkastella laajempana kokonaisuutena kuin vain laiturihankkeena tai Båtvikin väylän ruoppaus- ja meriläjityshankkeena. Kun ruoppaus on toteutettu suuremman kaapelituotannon mahdollistamiseksi, sitä ei tule käsitellä erillisenä päähankkeesta, jolloin sen olisi käsitettävä olevan tiedoksiannossa mainittua hankkeen pilkkomista. Hallinto-oikeus tältä osin viittaa lisäksi siihen, mitä EU:n komission muistiossa 5.3.2012 on todettu liitännäishankkeiden YVA-menettelyn piiriin kuulumisen arvioimisesta.

EU:n komission ohjeistuksen (muistio 5.3.2012) mukaan liitännäishankkeiden kuulumista YVA-menettelyn piiriin tulisi arvioida ”centre of gravity” -testin avulla (Commission Note, Subject: Interpretation line suggested by the Commission as regards the application of Directive 85/337/EEC to associated/ancillary works. 5.3.2012). Siinä arvioidaan, ovatko liitännäiset hankkeet tai toimet YVA-menettelyn kohteena olevan hankkeen kannalta keskeisiä tai siihen suoraan liittyviä. Mikäli näin on, nämä toimet tai liitännäishankkeet kuuluvat hankekokonaisuuteen ja näin ollen myös YVA-menettelyn piiriin. Arvioinnissa on komission mukaan ottava huomioon muun muassa mahdollisen liitännäishankkeen tarkoitus, luonne, piirteet, sijainti sekä yhteydet päähankkeeseen. Liitännäishanke on päähankkeen kannalta keskeinen tai siihen suoraan liittyvä esimerkiksi silloin, jos liitännäishanke määrittelee päähankkeen sijainnin tai jos sen ainoa tarkoitus on palvella päähankkeen tarkoitusta.

YVA-direktiivin laaja-alaista tulkintaa noudattaen hankkeiden ympäristövaikutukset on arvioitava kokonaisuutena ja kumulatiivisesti, yhdessä muiden jo olemassa olevien, toteutettujen tai suunnitteilla olevien hankkeiden ja toimintojen kanssa. Kaikki edellä mainitut osahankkeet palvelevat yksistään kaapelitehtaan tuotantokapasiteetin nostamista sijaintinsa (välittömästi kaapelitehtaan yhteydessä), tarkoituksensa (lisääntyneiden tuotteiden laivauksen mahdollistaminen) sekä yhteyksiensä (kaikki osat kuuluvat kaapelitehtaan tuotantoprosessiin ja tuotteiden siirtämiseen ostajille) ja niiden tarkoitus on vain palvella kaapelitehtaan tuotannon kasvattamista. Hallinto-oikeus katsoo, että hankekokonaisuudella tarkoitetaan ainakin kaikkia niitä hankkeen osia, joita ilman hanke ei voi toimia. Tässä tapauksessa päähankkeena on pidettävä tehtaan tuotantokapasiteetin ja toiminta-alueen laajentamista, johon sellaisenaan ei suoraan sovelleta YVA-menettelyä ainakaan YVA-lain liitteen 1 perusteella. Joka tapauksessa päähankkeeseen liittyvät välttämättöminä osahankkeina jo toteutetut Båtvikin alueen ruoppaus- ja meriläjityshanke sekä lastauslaiturin rakentaminen nykyiseen mittaansa ja siinä tapahtuva lastaustoiminta.

Tiedonannossa 2021/C 486/01 on myös mainittu, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimuksen) 4 artiklan 3 kohdassa säädetyn vilpittömän yhteistyön periaatteen nojalla jäsenvaltioiden on korjattava unionin lainsäädännön rikkomisen seuraukset. Toimivaltaisilla viranomaisilla on näin ollen velvollisuus ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen

korjaamiseksi, ettei ympäristövaikutuksia ole arvioitu, esimerkiksi peruuttamalla jo myönnetty lupa tai lykkäämällä sitä ympäristövaikutusten arvioimiseksi, minkä on tapahduttava jäsenvaltioiden prosessiautonomiaa koskevan periaatteen asettamissa rajoissa.

Hallinto-oikeus katsoo edellä esittämänsä perusteella, että hankekokonaisuuden tulee käsittää ainakin kaapelitehtaan tuotannon kasvattamisen ennen voimassa olevaa lainvoimaista ympäristölupaa toteutuneesta 48 000 tonnista 120 000 tonniin vuodessa tähän tarvittavine aluelaajennuksineen, lastauslaiturin rakentamisen ja lastaustoiminnan sekä Båtvikin väylän ruoppauksen ja meriläjityksen. Mainitut osahankkeet, joista jokaisella on tai on ollut ympäristövaikutuksia, muodostavat YVA-menettelyssä tutkittavan hankekokonaisuuden, jossa päähanketta, tehtaan tuotantokapasiteetin lisäämistä, ei voida toteuttaa ilman muita osahankkeita. Kun yhteen osahankkeeseen sovelletaan YVA-lain liitteen 1 mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, on koko hankekokonaisuus tutkittava ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Kyse on osin Euroopan komission tiedonannossa 2021/C 486/01 tarkoitetusta laiminlyönnin korjaamisesta ja osittain hankkeen toteuttamisen sekä käyttöön ottamisen jälkeen tehtävästä arvioinnista. Tästä syystä arviointi ei jo toteutuneiden osahankkeiden osalta voi koskea pelkästään niistä tulevaisuudessa aiheutuvia vaikutuksia, vaan arvioinnissa on otettava huomioon myös hankkeen toteuttamisesta alkaen aiheutuneet ympäristövaikutukset.

Hallinto-oikeus edellä olevan perusteella toteaa, että YVA-menettelyä olisi tullut prosessiautonomian puitteissa edellyttää ennen toiminnan muutoksen hyväksymistä valituksenalaisella päätöksellä, vaikka tuohon YVA-menettelyyn liittyisi jo lainvoimaisen luvan perusteella toteutettuja hankkeita kuten väylän ruoppaus.

Meluun liittyvät valitusperusteet

Valituksessa on katsottu, että lupamääräys 10 on vastoin valtioneuvoston asetusta (oikeastaan valtioneuvoston päätöstä) 993/1992 ympäristömelun ohjearvoista, sillä sen mukaan luonnonsuojelualueilla melutaso ei saa ylittää päiväaikaan 45 dB ja yöaikaan 40 dB. Lupamääräystä on muutettava, jotta voidaan varmistaa, että lähimmille melulle alttiille kohteille, mukaan lukien luonnonsuojelualueille, ei kohdistu toiminnasta valtioneuvoston päätöksen ylittävää melutasoa. Aluehallintoviraston päätöksessä on jätetty huomioimatta, että satamatoiminnasta ja laivan lastauksesta aiheutuu merkittävää melua Båtvikenin luonnonsuojelualueelle. Päätöksen melumallinnuskartoista käy ilmi, että laajennuksen jälkeen laivaa lastattaessa 45–50 dB:n melutaso yltää luonnonsuojelualueen reunalle, joten on todennäköistä, että luonnonsuojelualueelle kohdistuu luonnonsuojelualueen raja-arvot ylittävä melutaso. Toiminnan vaikutuksia alueen linnustoon ei ole arvioitu, vaikka alue kuuluu myös kansallisesti tärkeään lintualueeseen (Pikkalanlahti, FINIBA 210267).

Melumallinnus tulisi valittajan vastaselityksen mukaan tehdä käyttäen eniten melua tuottavaa alusta lähtötietona, eikä yhteen hiljaisempaan alukseen perustuen. Aluehallintoviraston lausunnossaan toteama olettamus siitä, että moottoriäänistä syntyvä melualue muotoutuu lähinnä merialueelle, ei alueella ympäristöluvan myöntämisen jälkeen tehtyjen havaintojen mukaan pidä paikkaansa. Melun häiritsevyyttä lisää se, että laivojen moottoriääni poikkeaa merkittävästi tyypillisestä ympäristömelun taajuusjakaumasta. Laivamelussa on voimakas matalaääninen eli pienitaajuinen osuus. Pienitaajuinen melu aiheuttaa rakenteiden värähtelyä ja kuuluu voimakkaana jyrinänä sisätiloissa, vaikka ulkotilojen yleinen desibeliraja ei ylittyisi.

Vastaselityksessä on viitattu lokakuussa 2025 laiturissa olleesta 133 metriä pitkästä aluksesta Siuntion kunnan puolella tehtyihin meluhavaintoihin. Vastaselityksessään valittaja on tuonut esille myös kaapeleiden lastaustoiminnasta alueen asukkaille aiheutuvaa meluhaittaa.

Ympäristönsuojelulain 20 §:n 1 kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen *(varovaisuus- ja huolellisuusperiaate)*.

Ympäristönsuojeluasetuksen 3 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan lupahakemuksessa ja ympäristönsuojelulain 115 a §:ssä tarkoitetussa ilmoituksessa on oltava arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen nro 993/1992 1 §:n 1 momentin mukaan päätöstä sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä.

Päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei kuitenkaan sovelleta yöohjearvoja.

Saman pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja. Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä.

Hallinto-oikeus toteaa melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen nro 993/1992 soveltamisalaa koskevaan 1 §:ään viitaten, ettei kyseinen päätös ole ympäristölupaharkinnassa oikeudellisesti sitova. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ohjearvoja on kuitenkin sovellettu ympäristölupapäätöksissä tapauskohtaisesti harkiten asuinkiinteistöjen ja muiden valtioneuvoston päätöksessä mainittujen melulle herkkien kohteiden suojaamiseen. Ohjearvot eivät sovellu eikä niitä ole tarkoitettu lintujen pesinnälle tai levähtämiselle, taikka eläimistölle muutoinkaan aiheutuvan häiriön arvioimiseen. Sen sijaan ne osoittavat melutason, jonka alittuessa luonnonsuojelualueen käyttö luonnon havainnointiin tai yleiseen virkistykseen ei melun johdosta häiriinny kohtuuttomasti. Siten ympäristölupaharkinnassa on arvioitava, onko kulloinkin kyseessä olevalla suojelualueella erityistä merkitystä virkistyskäytön tai luonnon havainnoinnin kannalta. Lisäksi erikseen tulisi arvioida myös melun vaikutukset alueen lajistoon.

Båtvikenin saarten luonnonsuojelualue koostuu kahdesta erillisestä, kaapelitehtaan lounaispuolella sijaitsevasta saariryhmästä ja niihin liittyvistä vesialueista Siuntion kunnan Pikkalan kylässä tilalla Kloviken RN:o 755-452-1-62. Tehdasta lähempänä sijaitsevan suojelualueen osan etäisyys itse tehtaasta on noin 900 metriä ja kaapeleiden lastauslaiturin kärjestä noin 550 metriä. Kauempana sijaitsevan suojelualueen osan etäisyydet ovat vastaavasti tehtaasta 1 200 metriä ja lastauslaiturin kärjestä 700 metriä. Saaret on rauhoitettu vuonna 1987 valtakunnallisesti merkityksellisenä näytteenä sisäsaariston luonnosta. Lisäksi ne kuuluvat kansallisesti tärkeään lintualueeseen (Pikkalanlahti, FINIBA 210267).

Båtvikenin saarten luonnonsuojelualueen perustamispäätöksessä vuodelta 1987 Uudenmaan lääninhallitus on katsonut rauhoitushakemuksessa haetun maihinnousukiellon aiheettomaksi luonnonsuojelullisin perustein ja myös siitä syystä, että saarilla on merkitystä virkistysalueena.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 10 melutasolle asetetut raja-arvot 55 dB ($L_{Aeq,\ klo\ 7\text{-}22}$) ja 50 dB ($L_{Aeq,\ klo\ 22\text{-}7}$) on tarkoitettu noudatettaviksi lähimmissä melulle alttiissa kohteissa. Päätöksestä ei kuitenkaan ilmene, mitä kohteita määräys koskee. Lupapäätöksen yleisten perustelujen mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon laitoksen sijainti, sen yhteys muihin toimintoihin, toiminnasta aiheutuvan pilaantumisen todennäköisyys, onnettomuusriski, lähialueen asutuksen ja taajama-alueiden läheisyys sekä ympäristönsuojelulain vaatimus käyttää toiminnassa parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Luonnonsuojelualueiden läheisyyttä ei ole kyseisessä kohdassa mainittu, kuten ei myöskään lupamääräyksen 10 yksityiskohtaisissa perusteluissa. Siten jää epäselväksi, onko aluehallintovirasto ottanut melutason raja-arvoja asettaessaan huomioon lähialueen asutuksen lisäksi luonnonsuojelualueita. Hakemuksessa ei ylipäänsä ole arvioitu toiminnan vaikutuksia Båtvikenin saarten luonnonsuojelualueelle ja alueen lajistolle, jota ei myöskään ole hakemuksessa selvitetty. Tällöin ei ole voitu suorittaa lupaharkintaa riittävässä laajuudessa ottaen huomioon ympäristönsuojelulain 39 § ja ympäristönsuojeluasetuksen 3 §:n 1 momentin 8. kohta.

Kaapelinlastauksessa äänitehon määrittämiseen käytetty äänilähde

Laadittu meluselvitys kattaa Prysmian Group Finland Oy:n, Adven Oy:n ja Nordic Aluminium Oy:n toiminnan sekä Prysmian Group Finland Oy:n toiminnan laajennuksen. Selvityksen mukaan toiminnanharjoittajien yksittäiset päivä- ja yöajan keskiäänitasot alittavat lähimmissä häiriintyvissä kohteissa päiväajan raja-arvon 55 dB ja yöajan raja-arvon 50 dB sekä nykytilanteessa että ympäristölupahakemuksen mukaisessa laajennuksen huomioivassa tilanteessa. Raja-arvot alittuvat myös yhteismelun osalta molemmissa tilanteissa. Selvityksen mukaan Prysmianin merkittävin keskiäänitaso aiheutuu pihalla liikkuvista työkoneista. Kaapelin lastauksesta laivaan ei havaittu aiheutuvan merkittäviä melupäästöjä. Nordic Aluminiumin ja Advenin energialaitoksen melualueet rajoittuvat laitosten tehdaspihoille.

Meluselvityksessä ja valituksenalaisessa päätöksessä on todettu, että kaapelin lastauksessa laivan moottorin ja apumoottorin käyntiääni on merkittävin melulähde ja että sen suuruus vaihtelee aluskohtaisesti. Myös hallinto-oikeuden käsityksen mukaan alusten käyntiäänissä on suuria eroja niin aluksen vetoisuuden kuin sen iän ja teknisen tason mukaan. Meluselvityksessä on käytetty lastauksen melulähteenä Cable Enterprise -nimistä 122 metriä pitkää alusta, jonka äänitehotasoksi (L_{WA}) on määritetty 104 dB. Vastaselityksen mukaan valituksenalaisen päätöksen antamisen jälkeen laiturissa ainakin kahdesti lastattavana olleesta Giulio Verne -nimisestä, 133 metrin pituisesta aluksesta on aiheutunut häiritsevää melua lähistön asuinalueilla. Meluselvityksestä ei käy ilmi, onko kaapelinkuljetukseen käytettävää alusta äänitehotason määrittämiseksi valittaessa otettu huomioon, että aluksen tulisi olla edustava meluisimman todennäköisen lastaustilanteen mallintamiseksi. Kun tehtaan laajennuksen tarkoituksena on ollut entistä suurempien ja raskaampien kaapelien valmistus, ja kun laiturin pidentäminen nykymittaansa ja laivaväylän ruoppaus ovat mahdollistaneet entistä suurempien kuormien lastauksen, on todennäköistä, että laiturissa nykyään ja tulevaisuudessa käyvät alukset ovat aikaisempaa suurempia. Kun lastaus lisäksi tapahtuu avoimella merialueella, jossa akustisesti kovaksi luettava vedenpinta heijastaa ääntä, melu leviää ympäristöönsä tehokkaasti. Lisäksi lastauspaikka sijaitsee kohtalaisen lähellä Båtvikenin saarten luonnonsuojelualuetta. Meluselvityksen mukaan yksin Prysmianin toiminnasta kaapelinlastauksen aikana aiheutuva keskiäänitaso ($L_{Aeq,\ klo\ 7\text{-}22}$) on lähes 45 dB luonnonsuojelualueen rajalla, kun lastattavana on Cable Enterprise -alus.

Kapeakaistaisuus

Meluselvityksessä on todettu, että joissakin melulähteissä havaittiin melun kapeakaistaisuutta. Tällaisia melulähteitä olivat Cable Enterprisen moottoriääni sekä kaksi tuotantorakennuksen katolla sijaitsevaa kohdetta, joiden melupäästöt olivat tasoltaan melko alhaisia ja siten merkityksettömiä. Laivan dieselmoottorin melupäästö oli suurille dieselmoottoreille tyypillinen, pienillä taajuuksilla kapeakaistainen. Moottorimelun on kuitenkin mainittu olevan aluskohtaista ja sen tason sekä taajuusjakauman vaihtelevan aluksen mukaan. Selvityksessä on myös todettu, että moottorimelu voi levitä vesialueella sopivassa sääolosuhteessa melko laajalle, mutta mallinnuksen

mukaan sen taso jää alhaiseksi muun muassa lähimpien loma-asuntojen kohdalla, eikä melun leviämisen laskennoissa ole tämän takia huomioitu kapeakaistaisuutta. Kapeakaistaisuus myös vähenee etäisyyden äänilähteestä kasvaessa ja jossakin kohtaa se poistuu äänestä. Etäisyyttä laivalta lähimpään loma-asuntoon muodostuu yli 800 metriä.

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristömelun osalta oikeuskäytännössä on katsottu, että melun kapeakaistaisuus tulee arvioida immissiopisteessä tehtävän mittauksen ja kuulohavainnon perusteella kokonaisarviona. Näin ollen ympäristön melulle herkissä kohteissa mahdollisesti ilmenevää kapeakaistaisuutta ei olisi voitu vielä melupäästömittausten ja niihin perustuvan mallinnuksen avulla selvittää. Kun otetaan huomioon edellä todettu melun suotuisa leviämisympäristö kaapeleiden lastauspaikalta sekä erityisesti epävarmuus äänitehon määrityksessä melulähteenä käytetyn aluksen edustavuudesta, on mahdollista, että melu koetaan kapeakaistaisena ainakin Båtvikenin luonnonsuojelualueella, mutta myös asuinalueilla ja loma-asuntojen pihoilla. Lisäksi meluselvitykseen liitetyn terssikaista-analyysin perusteella jää jonkin verran epävarmuutta eräiden tehdasalueen voimakkaimpien äänilähteiden, kuten siiloauton tyhjennyksen ja ison trukin vaikutuksesta melun häiritsevyyteen asuinalueella. Siten tarkastelu on ollut melun kapeakaistaisuuden osalta puutteellista.

Kaavanvastaisuuden valitusperusteet

Valituksessa on esitetty, että ympäristölupa on vastoin voimassa olevaa asemakaavaa sekä laajentumisalueen kaavamääräyksen että lastauslaiturin osalta. Valituksen mukaan suuri osa lastauslaiturista sijaitsee kaavassa esitetyn TVL-korttelialueen ulkopuolella eli asemakaavoitetulla alueella, jota ei ole asemakaavassa osoitettu tehtaan toiminnoille, vaan vesialueeksi. Laiturin pää yltää asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle. Asemakaavassa tai yleiskaavassa alueelle ei ole merkitty satamaa tai lastauslaituria. Yleiskaavassa tehtaan edessä oleva merialue on merkitty merkinnällä W vesialueeksi kuten merenranta-alue esimerkiksi vapaa-ajantonttien edessä. Lupahakemuksessa esitetty toiminta edellyttäisi satamatoimintaa osoittavaa LS-merkintää. Lastauslaituri ja merikaapeleiden ympärivuotinen ja -vuorokautinen lastaus alueella ei ole kaavamääräyksen mukaista toimintaa, sillä asemakaavamääräyksen mukaan vesialueella on sallittua ainoastaan tuotteiden kokeilutoiminta.

Kauppamerenkulkuun tarkoitetut satama- ja lastauslaiturit ovat lisäksi merkittävästi ympäristöönsä vaikuttavia toimia ja niiden perustaminen edellyttää, että alue on kaavoitettu toiminnalle. Nyt kauppamerenkulkuun tarkoitettu YVA-hankeluettelon I mukainen lastauslaituri on ilmestynyt alueelle ilman mitään kaavamerkintää tai kaavallista ratkaisua tai kaavoitukseen sekä YVA-menettelyyn kuuluvaa osallistumismahdollisuuksia.

Valituksen mukaan luvan mukaista laivojen lastaamista ei voida pitää vakiintuneena toimintana, sillä vesialue on ruopattu syvyydeltään soveltumaan nyt haetun toiminnan mukaisille aluksille vasta vuonna 2022. Aikaisemmin

alueella ei ole myöskään ollut jatkuvaa ympärivuotista lastaamista, eikä reittiä ole pidetty jäiden aikaan säännöllisesti auki.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Tuotantoalueesta kiinteistöt 257-406-1-5 ja 257-406-1-4 on asemakaavoitettu teollisuus-, toimisto- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T_{LV}). Korttelialueelle ei saa sijoittaa laitosta, joka aiheuttaa melua, ilman pilaantumista tai muuta häiriötä ympäristölle kohtuuttomasti. Korttelialuetta ei saa aitaamatta käyttää avoimena varastoalueena. Avovarastointiin ja pysäköintiin saadaan käyttää enintään 20 % korttelin pinta-alasta. Hakemuksen mukaan alueella on valmisteilla asemakaavan muutos, ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on käsitelty Kirkkonummen kuntatekniikan lautakunnassa vuonna 2017.

Alueella on voimassa yleiskaava 2020. Nykyinen tehdasalue ja suunniteltu laajennusalue on osoitettu yleiskaavassa yritystoiminnan alueeksi (PT). Laiturin kärki sijaitsee rakennuskaava-alueen ulkopuolella, yleiskaavan vesialueella (W).

Hallinto-oikeus toteaa, että alueella on voimassa lainvoimainen rakennuskaava Pikkala II vuodelta 1981. Valituksenalaisessa päätöksessä hyväksytyt laajennusalueet 1 ja 2 sijoittuvat teollisuus- ja varastorakennusten rakennusalalle merkinnällä tv. Ne eivät ulotu luonnontilassa säilytettävälle rakennuspaikan osalle, jota osoittaa merkintä pl. Laajennusalueelle 1 on suunniteltu varastotoimintoja, mutta laajennusalueen 2 käytöstä päätetään myöhemmin. Laajennusalue 3 sijoittuu luoteiselta osaltaan pl-merkinnällä luonnontilassa säilytettäväksi osoitetulle alueelle ja kaakkoisosaltaan pysäköimispaikalle (merkintä p). Ympäristölupahakemuksessa ei ole mainittu mitään kyseisen laajennusalueen käytöstä eikä valituksenalaisessa päätöksessä alueen käytöstä ole annettu määräyksiä. Hallinto-oikeudelle antamassaan vastineessa yhtiö on kuitenkin ilmoittanut, että alue säilytetään luonnontilaisena. Myös valituksenalaisen päätöksen kuvassa 2 esitetyn tehdasalueen rajauksen sisään jää pl-merkinnän saaneita alueita. Niillekään ei kuitenkaan ole myönnetty eikä haettu uusia toimintoja tai rakennuksia. Rakennuskohteiden sijainnin kaavanmukaisuus varmistetaan rakentamislupaprosessissa.

Suunnitellut varastotoiminnat laajennusalueella 1 eivät ole rakennuskaavan vastaisia. Laajennusalueille 2 ja 3 ei valituksenalaisessa päätöksessä ole hyväksytty toimintoja, joten niidenkään osalta ympäristölupaa ei ole myönnetty kaavan vastaisesti. Yksin se seikka, että tehtaan toiminta-alueeksi on hyväksytty hakemuksen mukainen alue, johon sisältyy kaavassa luonnontilassa säilytettäviä alueita, ei tee valituksenalaisesta päätöksestä kaavan vastaista. Yhtiö on ilmoittanut säilyttävänsä kaavassa luonnontilassa säilytettäväksi merkityn alueen luonnontilaisena.

Lastauslaituri sijaitsee alkuosaltaan teollisuus-, toimisto- ja varastorakennusten korttelialueen (T_{LV}) sisäisellä vesialueella, jolla on varaus tuotteiden kokeilutoimintaa varten (ve). Mainitun korttelialueen jälkeen laituri sijaitsee rakennuskaavan vesialueella, jolla ei ole merkintöjä. Osaksi laituri sijaitsee rakennuskaava-alueen ulompana sijaitsevalla vesialueella, jolla ei ole merkintää (yleiskaavassa vesialueen merkintä w). Laiturin kärki, johon laivat kiinnittyvät, sijaitsee rakennuskaava-alueen ulkopuolella, yleiskaavan mukaisella vesialueella (w).

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaista sijoituspaikan rakennus- ja yleiskaavan mukaisuutta koskeva arviointi tulee tehdä ympäristöluvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvan, kaavoituksessa tiettyyn käyttöön osoitetulle alueelle kohdistuvan, ympäristön pilaantumisen ja päästöjen perusteella. Valituksenalaisen päätöksen mukaisen toiminnan pääasiallinen ympäristön pilaantumiseen vaikuttava päästö on melu. Koska asiassa melusta saatu selvitys on osittain puutteellista edellä tässä päätöksessä mainituilla tavoilla, ei hallinto-oikeus ole voinut arvioida toiminnan sijoituspaikan rakennuskaavan tai yleiskaavan vastaisuutta. Lisäksi tulee huomioida, että Kirkkonummen kunnan vastineen mukaan laiturille on saatu rakentamislain 57 §:n mukainen yleiskaavasta poikkeaminen ehdollisena YVA-lain mukaiseen tarveharkintaan liittyen ja laiturille on haettu rakentamislain mukaista rakentamislupaa. Näin ollen hallinto-oikeus ei ole ottanut kantaa kaavan mukaisuuteen tältä osin. Kyseinen asia tulee ratkaista asian palauttamisen jälkeen lupaviranomaisen uudessa käsittelyssä.

Johtopäätökset

Edellä esitetyillä YVA-menettelyn puutetta sekä hakemuksen ja siihen liitettyjen selvitysten riittävyyttä koskevilla perusteilla asia on kumottava ja palautettava uudelleen käsiteltäväksi lupaviranomaiselle, jonka tulee käsitellä asia ympäristönsuojelulain 29 §:ssä edellytetyllä tavalla ja ottaa käsittelyssä huomioon tässä päätöksessä lausuttu. Samalla kumoutuu valituksenalaisessa päätöksessä annettu oikeus aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta. Luvan hakijalle on ennen asian uudelleen käsittelyä varattava tilaisuus YVA-menettelyn suorittamiseen ja hakemuksen täydentämiseen muun ohella uudella meluselvityksellä ja selvityksellä toiminnan kaavanmukaisuudesta. Hallinto-oikeuden ratkaisu huomioon ottaen lausuminen muista vaatimuksista raukeaa.

Koska ympäristölupa-asia palautuu Lupa- ja valvontavirastolle käsiteltäväksi uudelleen ja lupahakemukseen on aikanaan liitettävä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, myös kaikki hankkeen edellyttämät luvat, kuten kaapeleiden lastauslaiturin mahdollisesti edellyttämä vesilain mukainen lupa, ottaen huomioon laiturin vaikutukset vesialueen käyttöön, maisemaan, virtauksiin, potkurivirtoihin ja vesiluontoon, tulevat YVA-menettelyssä tarkasteltaviksi.

Täytäntöönpanoa koskeva Prysmian Group Finland Oy:n pyyntö

Prysmian Group Finland Oy on pyytänyt hallinto-oikeutta määräämään, että kumottua ympäristölupapäätöstä, sisältäen toiminnan aloittamista koskevan

luvan, on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 124 §:n 3 momentin nojalla edelleen noudatettava kokonaisuudessaan, kunnes lupaviranomainen on ratkaissut asian uudelleen.

Perusteluina on esitetty muun ohella, että toiminnan laajentamisen suurin muutos kohdistuu vuosittain käytettävän lyijyn käyttömäärän kasvuun ja uutta ympäristölupaa on haettu tehtaan toiminnan laajentumisen myötä, kun taas valitus kohdistuu pääasiallisesti siihen, ettei olemassa olevan lastauslaiturin osalta ole suoritettu YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia. Prysmian Group Finland Oy on aloittanut laiturin YVA-prosessin laiturin rakentamisluvalle asetetun ehdon mukaisesti. Samassa yhteydessä ympäristöluvan pääasiallinen valituksen peruste poistuu.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 124 §:n 3 momentin mukaan päätöksen kumotessaan tuomioistuin voi samalla määrätä, että kumottua päätöstä on edelleen noudatettava, kunnes asia ratkaistaan uudelleen tai kunnes tuomioistuimen päätös on lainvoimainen tai asiaa käsittelevä tuomioistuin toisin määrää.

Hallinto-oikeus hylkää Prysmian Group Finland Oy:n pyynnön valituksenalaista päätöstä koskevan täytäntöönpanomääräyksen antamisesta. Täytäntöönpanomääräys tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi ja estäisi ympäristövaikutusten arviointimenettelyn lainmukaisen toteutumisen lupamenettelyä edeltävänä vuorovaikutteisena prosessina. Hallinto-oikeus on arvioinut ympäristövaikutusten arvioinnin koskevan laajempaa hankekokonaisuutta, joten pyynnössä esitetty peruste laiturihankkeen YVA-menettelystä ei ole riittävä. Hallinto-oikeus toteaa kuitenkin selvyyden vuoksi, että tämän päätöksen estämättä toiminta voi jatkua lainvoimaisen ympäristöluvan mukaisesti.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Kirkkonummen ja Siuntion kunnanhallitusten on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **26.11.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Riitta Riihimäki sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen. Asian on esitellyt Petri Hiltunen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta [redacted]

Jäljennös maksutta Prysmian Group Finland Oy

Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kirkkonummen kunnan terveydensuojeluviranomainen

Kirkkonummen kunnan kaavoitusviranomainen

Kirkkonummen kunta

Siuntion kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Siuntion kunnan terveydensuojeluviranomainen

Siuntion kunta

Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö

Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kalatalousviranomainen

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/tietoa-meista/tietosuoja/

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/